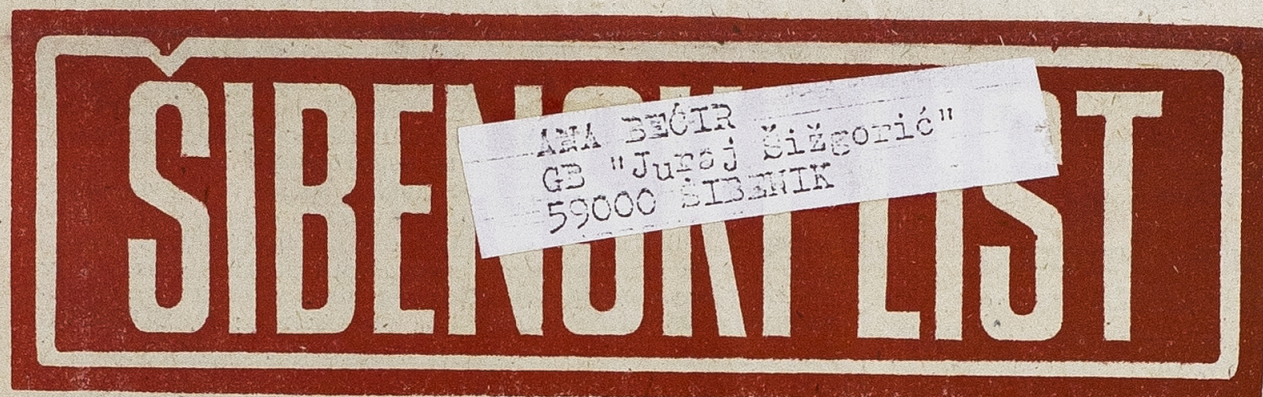

U ZNAKU NOVINA

SOUR »BORIS KIDRIČ« je na upravo završenom Zagrebačkom velesajmu uspješno izložio svoj kompletan proizvodni program, od 7 mikronske folije do svih vrsta aluminijskih profila. Posebno zapaženi bili su proizvodi radnih organizacija »ELEMESA«, »OMIALA« i TOF-a iz Drniša. Na štandu šibenskih aluminijsa našli su se i bešumni motori za rashladne uređaje koje proizvodi pogon u Lozovcu i oprema za nautiku iz skradinskog pogona.

Novina ovogodišnjeg Velesajma svakako je i biološki prečištač otpadne vode koji bi se uskoro trebao početi proizvoditi u RO »Dane Rončević«.

(Snimio: R. Goger)

GLASILO SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XXVII.
BROJ 1307

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR

Šibenik, 24. rujna 1988.

CIJENA
400 DIN

PRIORITETNE

AKTIVNOSTI

OPĆINSKOG

KOMITETA SKH

ŠIBENIK NA

REALIZACIJI

STAVOVA PRVE

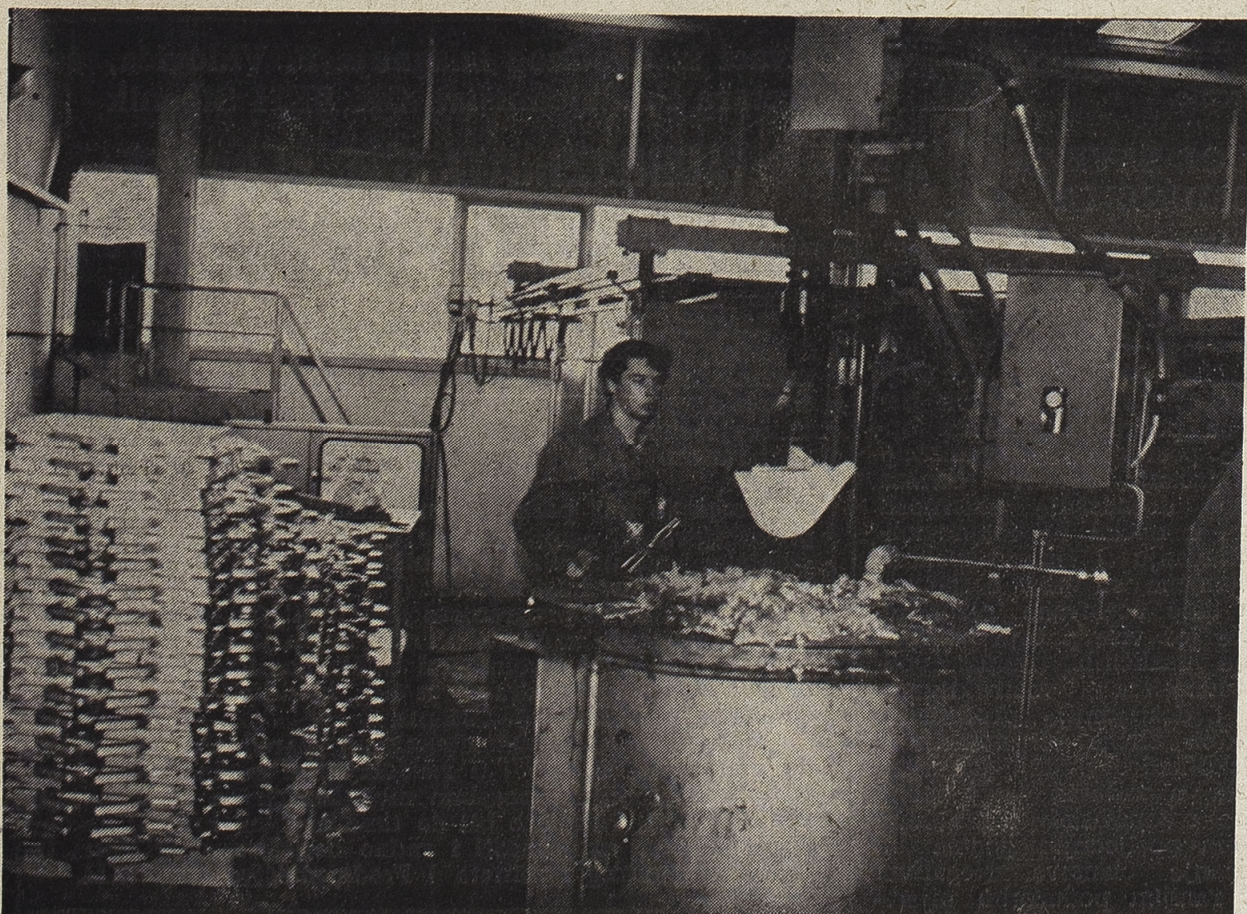
KONFERENCIJE

SK JUGOSLAVIJE

DRUGO VRIJEME — DRUGI ZADACI

Općinski komitet Saveza komunista Šibenika usvojio je na svojoj 23. sjednici program prioriteta aktivnosti na ostvarivanju stavova i zaključaka Prve konferencije Saveza komunista Jugoslavije. Usvojeni program, sačinjen na osnovi aktualnih partijskih dokumenata — Rezolucije XIII. kongresa Saveza komunista Jugoslavije, X kongresa Saveza komunista Hrvatske, Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, zaključaka i stavova utvrđenih na sjednicama Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije i Centralnog komiteta Saveza komunista Hrvatske, te stavova i zaključaka Prve konferencije Saveza komunista Jugoslavije, sadrži osnovne mjere i aktivnosti koje moraju provesti komunisti šibenske općine radi prevladavanja ekonomske krize, stabilizacije šibenske privrede i razrješavanja niza složenih društvenih problema i pitanja s kojima smo suočeni.

(Stranica 2.)

NP »Krka«

ZAMUĆENE VODE?

Mnogo je velikih zagađivača, od kninskog TVIK-a do svinjogojske farme koji nemaju dobru kanalizacijsku mrežu, niti uređaje za prečišćavanje

(Stranica 6: TKO MUTI VODU KRKE)

Katastrofa

TKO UNIŠTAVA ŠIBENIK!?

Nakon »Brigitte Montanari«, nakon katastrofalnog požara, ovo što se događalo jučer zaista nam nije trebalo

(Stranica 3: Kontaminirani Šibenik)

U četvrtak 29. rujna sjednica Skupštine općine Šibenik

Oštro o kvorumu

Nakon ljetnjeg odmora, odbornici Skupštine općine sastat će se u četvrtak 29. rujna na svojoj prvoj jesenskoj zajedničkoj sjednici na kojoj će razmotriti Prijedlog novog načina održavanja svećanih sjednica SO Šibenik te Pregled odsustvovanja odbornika s proteklih 25 zajedničkih sjednica svih triju vijeća Skupštine općine. Kao što je poznato, sjednice skupštinskih vijeća već duže vrijeme »boluju« od nedostatka kvoruma što umnogome otežava rad i donošenje odluka pa će se ovom pregledu zasigurno pokloniti više pažnje.

Za isti dan zakazane su odvojene sjednice skupštinskih vijeća dnevni red kojih je gotovo identičan i kao što je već uobičajeno obilan. Sadrži oko četrdesetak točaka, iz njega izdvajamo Prijedlog programa razvoja male privrede, Prijedlog izmjena i dopuna budžeta općine za ovu godinu te Prijedlog izmjena i dopuna Provedbenog urbanističkog plana turističke zone T1 i T2 u Pirovcu oko čega se proljetos digla velika buka i zbog čega je čak tadašnje pirovačko rukovodstvo podnijelo ostavku.

D. Ž.

DRUGO VRIJEME – DRUGI ZADACI

Program prioritetnih aktivnosti obuhvaća ključna područja djelovanja komunista i to ona za koja je Općinski komitet utvrdio da su u ovom društveno-političkom trenutku najvažnija i najznačajnija, a to su – ostvarivanje privredne reforme, razvoj političkog sistema i razvoj Saveza komunista kao vodeće idejno-političke snage u našem društvu. Pored toga Program sadrži precizno utvrđene nosioce pojedinih zaduženja i aktivnosti, kao i rokove do kada ih treba izvršiti, a svaka od prioritetnih aktivnosti podijeljena je na nekoliko užih segmenata od kojih svaki za sebe ima posebnu težinu i značaj.

OSTVARIVANJE PRIVREDNE REFORME

Jedan od prvih i najvažnijih zadataka koji su šibenski komunisti stavili pred sebe je osvarivanje privredne reforme i priprema šibenske privrede za promjene koje će uskoro uslijediti, a koje će nametnuti bitno drugačije uvjete privređivanja nego što su to bili dosadašnji. Dakle, u susret privrednoj reformi i tržišnom načinu poslovanja kreće se prije svega rješavanjem problema gubitaka u dijelu organizacija udruženog rada, naporima na promjeni strukture šibenske privrede, razvijanjem turističke djelatnosti i poticanjem male privrede, koja još nije dobila ono mjesto koje joj u ukupnim, stabilizacijskim naporima pripada. Naime, još na Prvoj tematskoj konferenciji, kao i na ranijim sjednicama Općinskog komiteta Saveza komunista Šibenika, konstatirano je da je struktura šibenske privrede izrazito nepovoljna i nefleksibilna što onemogućava ostvarivanje boljih rezultata poslovanja kao i fleksibilnije prilagođavanje promjenama na jugoslavenskom i svjetskom tržištu. Isto tako sadašnja privredna struktura onemogućava efikasniju borbu protiv gubitaka. Radi pronalaza najboljih rješenja još jednom će biti izvršena temeljita analiza sadašnjeg stanja, a članovi Saveza komunista u organizacijama udruženog rada koje posluju s gubicima, u Privrednoj komori Dalmacije-Područno vijeće Šibenik, Izvršnom vijeću i Vijeću saveza sindikata dobili su posebna zaduženja koja trebaju pridonijeti uspješnijem provođenju zadataka. Program predviđa da se gubitak grupiraju u tri kategorije: one kod kojih se sanacija može izvršiti uklanjanjem uzroka gubitaka, oni kod kojih se sanacija može izvršiti dopunom proizvodnih programa ili preorijentacijom te one kod kojih sanacija nema ekonomsku opravdanost. Posebna pažnja bit će posvećena formiranju fondova za rješavanje pitanja radnika koji će zbog tehnoloških viškova ili likvidacije pojedinih organizacija udruženog rada ostati bez posla, te udruživanju sredstava za ostvarivanje konkretnih razvojnih programa, te izgradnji sistema motivacije, odnosno nagradivanja prema rezultatima rada i inovativnim rješenjima.

Drugi segment ostvarivanja privredne reforme je razvoj turističke djelatnosti. Šibenski Općinski komitet Saveza komunista zaključio je da na tom području akcije trebaju krenuti od srednjanja stanja u društvenom organiziranju privatnih turističkih kapaciteta. To pitanje, prema partijskim ocjenama, još uvijek se ne tretira s dovoljno pažnje i energičnosti pa su izostali očekivani efekti, a postignuti rezultati imaju ograničeni dolet i ne donose očekivane korjenite promjene postojećih društveno-ekonomskih odnosa u toj sferi privređivanja. Na ostvarivanju ovog zadatka poseban doprinos trebaju dati članovi Saveza komunista u Općinskoj i mjesnim konferencijama Socijalističkog saveza radnog naroda, mjesnim zajednicama, Turističkom savezu i turističkim društvima širom općine, te Izvršnom vijeću Skupštine općine, a sve aktivnosti bi trebale biti okončane do sredine listopada ove godine.

Slična je situacija i s malom privredom. Ocijenjeno je da u posljednjem dugoročnom planskom razdoblju mala privreda na području šibenske općine pa i dalmatinske regije nije doživjela očekivani razvoj i polet. Zbog toga nije bilo moguće iskoristiti ni pozitivne efekte racionalizacije proizvodnje kroz disperziju malih fleksibilnih pogona, novih proizvoda i proizvodnji, a i ukupna efikasnost privrede ostala je na nižem stupnju nego što je to objektivno bilo moguće postići. Zbog toga Program prioritetnih aktivnosti nalaže stvaranje uvjeta za brži razvoj male privrede, izradu programa razvoja i pojednostavljenje, odnosno ubrzanje postupka dobivanja odobrenja i dozvola za obavljanje pojedinih djelatnosti. Nadalje, predviđen je i niz drugih mjera i aktivnosti kao što su, na primjer, izjed-

načavanje uvjeta privređivanja u društvenom i samostalnom sektoru, dugoročnija porezna politika, izjednačavanje visine izdvajanja društvenih i samostalnih subjekata, planiranje poslovnih prostora za maloprivredne djelatnosti, racionalnije korištenje poslovnog prostora u društvenom vlasništvu i tako redom. Nosioci realizacije tog zadatka su Općinski komitet SK komunista u Područnom vijeću Privredne komore Dalmacije, Izvršno vijeće i komunisti u stručnim službama i Skupštini Jadranske banke, a rokovi ističu u listopadu.

RAZVOJ POLITIČKOG SISTEMA

Paralelno s uklanjanjem neuralgičnih točaka u privredi i pripremama za privrednu reformu, planirane su i brojne aktivnosti na razvoju političkog sistema, a akcija je usmjerena u dva osnovna pravca-ostvarivanju ustavnosti i zakonitosti te idejno-političkim aktivnostima na daljnjem unapređivanju rada i djelovanju organa i organizacija Saveza komunista i Socijalističkog saveza radnog naroda.

Prvi dio akcije, kojemu je cilj ostvarivanje ustavnosti i zakonitosti, pokrenut je zbog evidentnog zastoja u ostvarivanju ustavnosti i zakonitosti koji direktno ugrožava materijalnu osnovu socijalističkog samoupravljanja, usporava razvoj samoupravnih društvenih odnosa, potencira klasno-socijalna raslojavanja i slabi utjecaj društvenih reformi. U uvjetima krize ovi procesi i negativnosti postaju sve intenzivniji i objektivno, prema ocjenama Općinskog komiteta SK, predstavljaju jedan od najznačajnijih čimbenika ugrožavanja društvenog sistema. Oni se posebno manifestiraju u sredinama s nerazvijenim samoupravnim odnosima i sredinama u kojima je došlo do blokade funkcioniranja društvenih mehanizama i institucija.

Glavni nosioci mjera i aktivnosti na ovom planu bit će Općinski komitet i osnovne organizacije Saveza komunista, te komunisti u institucijama kojih je djelokrug rada vezan upravo za pitanja ostvarivanja ustavnosti i zakonitosti kao što su Služba društvenog knjigovodstva, pravosudni organi, organi uprave, Sud udruženog rada ili Društveni pravobranilac samoupravljanja.

Drugi dio aktivnosti na razvijanju političkog sistema usmjeren je prema jačanju značaja i uloge Socijalističkog saveza čija društveno-politička koncepcija nije u cijelosti ostvarena što je također utjecalo na zaoštavanje društvenih problema i slabljenje efikasnosti pri njihovom rješavanju. Značaj i uloga Socijalističkog saveza ne mogu se više potcjenjivati pa je jedan od prioritetnih zadataka članova Saveza komunista rad na reafirmaciji Socijalističkog saveza kao najmasovnije društveno-političke fronte.

RAZVOJ SAVEZA KOMUNISTA

Sve mjere i akcije o kojima je do sada bilo riječi mogu međutim biti uspješno ostvarene samo ako se istodobno bude radilo i na jačanju i razvoju Saveza komunista. Zbog toga Program prioritetnih aktivnosti sadrži oblike i načine idejno-političkog osposobljavanja članova Saveza komunista na području šibenske općine, a pažnja je posvećena i organizacijsko-kadrovskom jačanju Saveza komunista. Naime, dosadašnje aktivnosti Saveza komunista u općini na idejno-političkom osposobljavanju i marksističkom obrazovanju ocijenjene su kao nezadovoljavajuće i nisu dale očekivane rezultate, pe će se ubuduće još više pažnje posvećivati organiziranju različitih tribina, političke škole, seminara i instruktivnim sastancima kao i dosljednije provođenje statutarnih odredbi. Slična je situacija i sa organizacijsko-kadrovskim jačanjem Saveza komunista, a zadatak je posebno odgovoran jer se u općinskoj organizaciji SK Šibenik tokom posljednjih godina bilježi veliko osipanje članstva. Negativni trendovi unatoč ranijim poduzetim mjerama,

nisu zaustavljeni, tako da se sada kao prioritetni zadatak nameće upravo idejna, akciona, organizacijska i kadrovska izgradnja.

Na kraju programa prioritetnih aktivnosti OK SK Šibenik donosi se i program razvoja sistema općenarodne obrane i društvene samozaštite što ima posebnu težinu u aktualnim društvenim prilikama.

Sada kada su utvrđeni osnovni pravci djelovanja ostaje ono najvažnije – da svaki komunist u svojoj radnoj sredini prione na posao na rješavanju vlastitih, konkretnih problema kako bi se što prije postigli i rezultati pokrenute akcije koji su ipak osnovno mjerilo njene uspješnosti i uspješnosti donesenog Programa. Ni u kom slučaju se ne bi smjelo dogoditi da ovaj Program prioritetnih zadataka ostane mrtvo slovo na papiru i doživi sudbinu nekih ranijih dokumenata jer kriza je u svim sferama društvenog života poprimila suviše velike razmjere i nema više nikakvog manevarskog prostora za eventualne popravne ispite.

Pripremila: D. ŽIVKOVIĆ

Izvaci iz uvodnog izlaganja T. Bačelića, predsjednika Predsjedništva OK SKH Šibenik

NEMA MJESTA KOLEBLJIVCIMA I KARIJERISTIMA

Sadašnje vrijeme i sadržaji političke akcije zahtijevaju kvalitativno novi način djelovanja SK, neposrednije demokratsko učešće članstva u građenju i ostvarivanju politike, stalnu otvorenost prema utjecajima i kritici radničke klase i naroda, prema inicijativama radnih ljudi i građana u Socijalističkom savezu, Savezu sindikata, omladini i drugim organizacijama, delegatskim tijelima i samoupravnim organima.

Za jačanje povjerenja u SK i širenje njegova ugleda i utjecaja u radničkoj klasi i društvu, od posebne je važnosti da rad SK u cjelini i na svim nivoima bude otvoreniji, da sve njegove organizacije i organi dosljedno ostvaruju princip javnosti rada.

SK se mora obnavljati, prije svega, onima koji prednjače u radu, imaju šireg ugleda, podižu čitavo društvo na višu materijalnu, kulturnu i humanu razinu i mijenjaju u društvenim odnosima sve što je tome kočnica i prepreka, koji su spremni prihvatiti obaveze i odgovorno ih izvršavati. Konferencija traži da se u SK, brže i odlučnije odvija idejno-politička diferencijacija na praktičnoj realizaciji Odluka 13. kongresa i stavova ove konferencije. Proces diferencijacije, idejne, moralne i kadrovske obnove SK treba da bude demokratski, i po sadržaju i po metodi, da se radi na jedinstvenim kriterijima odnosa prema radu i zadacima u ostvarivanju utvrđene politike i stavova SK, i ne smije da se pretvori u diskvalifikaciju, proganjanje i ponižavanje ljudi. Nema mjesta u SKJ za one koji ne ostvaruju Odluke 13. kongresa i Stavove ove Konferencije, za one koji djeluju s nacionalističkih, dogmatičko-birokratskih i buržoasko-liberalističkih pozicija, za one koji krše zakone, zlostupotrebljavaju funkcije i položaje i na toj osnovi stječu osobnu korist, za one koji podrivaju društvenu svojinu, uzurpiraju samoupravna prava radnih ljudi, za one koji svojim ponašanjem ruše njegov ugled i koji su izgubili povjerenje ljudi.

Izvaci iz uvodnog izlaganja F. Vidovića, sekretara Predsjedništva OK SKH Šibenik

MOBILIZIRATI SVE ČLANOVE

Ne tvrdimo da smo i u izboru akcija i zadataka, pa niti u njihovoj operacionalizaciji (načinu provedbe) u potpunosti uspjeli i razriješili sva pitanja i da u tom pogledu zadaci ne mogu biti doradjeni.

Moramo biti svjesni činjenice da novi pristup i način u novoj organizaciji rada može nailaziti na određeno nerazumijevanje, otpore i teškoće u primjeni. Međutim, te pojave ne možemo samo registrirati, a da pri tome ne tražimo rješenja kako ćemo novi način rada učiniti dostupnijim, razumljivijim, prihvatljivijim za njihove neposredne nosioce.

Stoga je naš permanentni zadatak daljnja dogradnja, produbljivanje, osmišljavanje i osposobljavanje za izvršenje zadataka koje utvrdimo kao bitne i ključne na svakoj pojedinoj razini organiziranosti.

Mi smo ovim programom aktivnosti pokušali što konkretnije postaviti zadatke, utvrditi način njihove realizacije i nosioce na svim nivoima od Općinskog komiteta, OOSK, drugih oblika organiziranja u SK, institucijama sistema, OUR-ima i mjesnim zajednicama.

Aktivnosti koje poduzimamo u narednom razdoblju do konca godine, kao i u razdoblju od godine dana, svojom konkretnošću i posebno mogućnošću da stvarno možemo utvrditi rezultate bit će time osnovni kriterij za ocjenu političke uspješnosti i radne ocjene svakog člana te OOSK Općinskog komiteta i Predsjedništva OK SKH.

Kontaminirani Šibenik

Duge kolone automobila, povorke užurbanih građana s djecom u naručju, strah na licu i izraz panike u očima, slike su što asociraju na vrijeme rata, evakuaciju napadnutog grada. Oni koji nisu imali prilike da u nekim nesretnim ratnim godinama prožive i dožive ovakve zastrašujuće prizore, nažalost su im bili svjedoci jučer, u ranim jutarnjim satima. Nešto prije šest sati dugi, potmulji zvuci sirena budili su uspavani grad, pozivali građane na evakuaciju iz onih najugroženijih dijelova grada, ali je zapravo prema izlazu iz Šibenika hrlilo sve što je moglo. Mnogi od njih nisu ni znali što se događa, tek su shvaćali da je posrijedi svojevrsna katastrofa, slijedili rijeku onih koji su znali i povod i cilj svoje «deportacije».

Što je zapravo zadesilo Šibenik jučer u ranim jutarnjim satima? Prve informacije, podosta škrte, šturo, govore da je u «Luci» u skladištu umjetnog gnojiva izbio veliki požar, a uslijed njegova sagorijevanja iz luke se oslobodio velik oblak plina, kažu otrovnog, i doslovce pokrio cijeli grad. Nekoliko sati poslije te ekološke katastrofe, nema preciznih informacija, pouzdanih podataka o količini izgorjelog fosfata, koncentraciji otrovnog plina u zraku, mogućim posljedicama po život i zdravlje građana koji su bili neposredno izloženi djelovanju spomenutog «lučkog otrova». O pričinjenoj šteti u samoj «Luci», dakako još se ne može

uopće ni govoriti. Strah je ipak učinio svoje, jer kad već nema pravih, točnih pokazatelja, dobro je poslušati i slutnje. Šibenik je tako, nošen strahom i panikom, jučer doslovce bio mrtav grad — zatvoreni dućani, škole, veći broj radnih kolektiva, puste ulice, trgovci, zatvoreni prozori i šku-re. Kao za kakve okupacije, neposredno pred bombardiranje.

A u gradu baš nitko, nijedna služba, institucija, organizacija nije u stanju obaviti mjerenje zagađenosti zraka, ocijeniti stupanj opasnosti, pa su iz «Luke» zatražili odmah pomoć iz Kutine koja je kao proizvođač umjetnih gnojiva već imala iskustva s požarom ove vrste.

Mnogi su Šibenčani jučer zacijelo pomislili kako doista imaju nesreću što žive u ovakvom opasnom okruženju, u koncentraciji kojekakvih otrova koji svakodnevno pomalo kontaminiraju grad, a tek u slučaju ovakve katastrofe ozbiljno su suočeni s opasnošću koja na njih vreba permanentno. Ovdasnji će žitelji nakon ovog slučaja zasigurno dignuti glas, shvatiti ekologiju kao pitanje vlastite sigurnosti i opstanka, pa valja očekivati i glasne otpore s javnih govornica. A njihov glas morao bi doprijeti i izvan starih šibenskih zidina, sudbina i život Šibenčana nije ipak samo njihova stvar i briga. Humanost valja na ovakvim primjerima dokazati...

D. B.

Sjednica Izvršnog vijeća

Činovnici i radno vrijeme

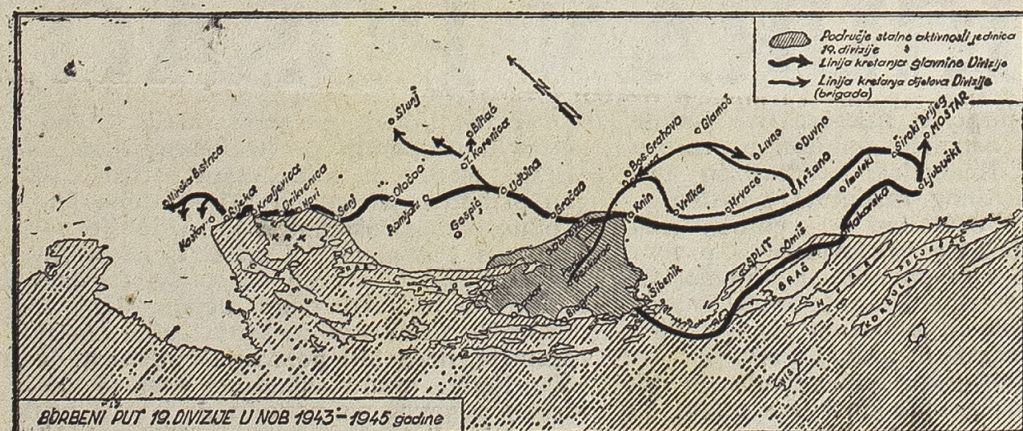
Najzanimljiviji dio ovojedne sjednice Izvršnog vijeća bio je onaj koji se odnosio na prihvaćanje zaključka o radnom vremenu u organima uprave. Kako je poznato do sada je općina i njene službe radila svake druge subote u mjesecu što je uvedeno u vrijeme redukcija kao vid štednje. Općinari sada predlažu da se ta radna subota ukine i uvede petodnevni radni tjedan s produženim ponedjeljkom. Tako bi stranke mogle i jedno poslijepodne tjedno, dakle, onda kad ne rade, obaviti po neki posao u općini. Navodno, u radnu subotu rijetko je koja stranka znala doći. Očito prijedlog je došao malo pre naglo pa je malo nedostajalo da se ponovno vrati na «usuglašavanje», a i glasanje je bilo tijesno pa je prvo rečeno da je prijedlog za petotjedni radni tjedan odbijen, a kad su se ruke ponovno prebrojile ispalo je da je prijedlog prošao. Inicijativa o «doradi» prijedloga i usuglašavanju stavova zaposlenih već je na sjednici dobila pravu potvrdu da će biti toliko stavova koliko i zaposlenih jer su se i sami članovi Izvršnog vijeća očito opredjeljivali za ono što baš njima odgovara. Čula su se tak dva, tri glasa da su sve općinske službe zapravo tu radi građana i da bi se radno vrijeme u cijelosti trebalo podrediti njima, a tek potom, ukoliko je to moguće, izaći u susret i zaposlenima (majke koje imaju djecu u predškolskim ustanovama i slično). Čulo se i to da neke općine rade i po dva, tri puta tjedno poslije podne, ali od toga smo očito još daleko. I tako ćemo ubuduće u općinu moći ići svakim radnim danom u uobičajeno vrijeme s tim što se to ponedjeljkom produžuje do 17 sati. Dat su prijedlozi i o promjeni termina pauze ali odluka nije donesena na ovoj sjednici.

J. P.

Borbeni put 7. dalmatinske NOU brigade 19. dalmatinske udarne divizije

DRUŽENJE S LIČKIM NARODOM

Sedma dalmatinska NOU brigada nastala je od trećeg po redu formiranja Sjevernodalmatinskog partizanskog odreda, koji je osnovan 14. kolovoza 1943. godine u Medvidju (Bukovica) i pod tim imenom u sklopu Kninskog sektora djelovao u sjevernoj Dalmaciji u rajonu Obrovac — Zadar — Benkovac, do 22. rujna 1943. godine. Toga je dana preimenovan u DRUGU GRUPU SJEVERNODALMATINSKIH PARTIZANSKIH BATALJONA, da bi naredbom Vrhovnog štaba NOV i POJ-a od 7. listopada

Borbeni put XIX. divizije u NOB-u 1943. — 1945. godine

1943. godine ušla u sastav 19. sjevernodalmatinske divizije, najprije kao Treća brigada divizije, a potom kao 7. dalmatinska NO brigada 19. sjevernodalmatinske divizije.

U vrijeme osnivanja brojno stanje brigade iznosilo je 1420 boraca i starješina, raspoređenih u četiri bataljona, prateću četu, četvrtu za vezu i sa-

nitetski vod, s vrlo dobrim naoružanjem i opremom kojom su se opskrbili razoružanjem talijanskih garnizona u sjevernoj Dalmaciji prilikom kapitulacije fašističke Italije.

Brigada je bila sastavljena od boraca sa šireg područja sjeverne Dalmacije, pretežno iz rajona Zadra, Šibenika, Benkovca, Biograda, Ravni kotara i Bukovice, a poslije, tokom 1944. godine popunila se sa stanovitim brojem boraca iz Like.

Za prvog komandanta brigade postavljen je ANTE GVARDIOL, a za političkog komesara MILAN MUNIZABA.

Svojim vrlo aktivnim dejstvima u sjeverozapadnim dijelovima sjeverne Dalmacije, posebno na komunikaciji Gračac — Benkovac — Zadar nanosila je neprijateljskim snagama goleme gubitke.

Poslije odlaska 5. i 6. dalmatinske NOU brigade u Bosnu preuzela je na sebe, u suradnji sa partizanskim odredima na terenu, zaštitu slobodnog teritorija u Bukovici koju je uspješno obavljala do napada njemačke 114. divizije početkom prosinca 1943. godine. Tada se pred nadmoćnim snagama, koje su angažirali Nijemci za čišćenje sjeverne Dalmacije, povukla u Liku, gdje je potčinjena Operativnom štabu za Liku, a potom, odlaskom 6. ličke divizije u Bosnu, ušla u sastav 35. ličke divizije sa težištem svog dejstva u južnoj i srednjoj Lici, posebno na komunikacijama Donji Lapac — Srb — Otrč — Donji Lapac — Gračac — Obrovac.

Čitavu 1944. godinu brigada djeluje u Lici napadajući neprijateljske snage i braneći slobodni teritorij Like. Sudjeluje u oslobađanju većeg broja mjesta u Lici, a posebno se ističe u oslobađanju Gračaca krajem 1944. godine, kad je s jedinicama 35. divizije prisilila njemački garnizon u Gračacu na predaju.

Za svoje zasluge u NOB-u proglašena je udarnom brigadom i odlikovana Ordenom bratstva i jedinstva i Ordenom zasluga za narod.

Pred završne operacije 1945. godine rasformirana je 35. lička divizija u čijem sastavu je tad bila 7. dalmatinska brigada, a njeno ljudstvo ušlo je u sastav 13. primorsko-goranske divizije, sudjelujući u završnim operacijama na području Gorskog kotara i Hrvatskog primorja do oslobađenja Rijeke i konačne pobjede.

Pripremio: V. ARAS.

RO »Brodoservis«

KVALITETA O KOJOJ SE ČUJE

Već 28 godina šibenska RO »Brodoservis« djeluje izvan nekadašnjeg matičnog betinskog brodogradilišta i kroz to vrijeme izgradila je ekipu kvalitetnih kadrova čuvenih po znanju vlastitog zanata, kvaliteti i dobroj poslovnosti, unatoč svim problemima s kojima se rvu u teškim uvjetima privredivanja. Sasvim konkretna priznanja brodograditelji u drvu, bravari i užetari te organizacije udruženo rada doživljavaju u proteklih godinu i pol, kada su se, zajedno s »Elemesom« uključili u izgradnju feribota »Amorela« finskog naručioaca, čije je nedavno isplavlivanje na probnu vožnju iz splitskog škvera, sa šest mjeseci zakašnjenja potvrdilo sposobnosti do-

Ne samo zbog toga što je plastika u velikoj mjeri potisnula drvo, jer kako kaže direktor Ante Brakus, »uvijek ima takvih elemenata na brodu«, već stoga što je konkurencija privatnog sektora jaka u tolikoj mjeri da se svakome više isplati gradnju čamca povjeriti nekome od njih negoli dosta skupljoj društvenoj radionici, koja je opterećena visokim izdvajanjima, stopom bolovanja, ne likvidnošću, sporom naplatom od kupaca i kreditima s velikom kamatom. Za brodograditelje u drvu niti ove godine nije otvoren razred u usmjerenom obrazovanju pa ima problema i u pomlađivanju kadra za kojega se, ruku na srce, ne brinu niti radne organizacije te struke. Ko-

»Brodoservis« obavlja remonte sportskih brodova, surađuje s vojnim postama, a pruža i usluge u marinama s ovoga područja koje još uvijek nisu u dovoljnoj mjeri osposobljene za kompletno održavanje čamaca. Sve što rade, rade za poznatog naručioaca, pa nemaju rizika stvaranja zaliha, a zapošljavanje pripravnika je redovno u proizvodnom dijelu i u skladu s Društvenim dogovorom. Sasvim je drugi problem, govori Ante Brakus, što se i ono malo zanatlija iz ove struke vrlo kratko zadržava u trlišu i bježi na poslove gdje su mogućnosti zarade uz manje truda mnogo povoljnije.

maće brodogradnje, ali i našu neposlovnost što osim antipropagandom rezultira i plaćanjem skupih »penala«. U takvom jednom poslu, koji trpi samo rigorozne svjetske standarde »Brodoservisi« majstori uspješno su obavili narudžbe i dokazali kako se u prilično oštroj konkurenciji koju »Brodoservis« ima posebno na riječkom području, za posao treba izboriti poslovnost, kvalitetom i cijenom, pa su stoga uključeni i u gradnju drugog broda iste serije.

Povezanost uz veliku brodogradnju, kojoj je uvijek potrebno mnogo rada malih zanatskih radionica tako i u buduću ostaje osnovna orijentacija ovoga kolektiva od četrdeset i petoro radnika, čiji se proizvodni program »vrti« oko broja od stotinu i trideset artikala u kombinaciji drva, metala i konopa kojima opskrbljuju sva predstavništva riječkog »Brodokomerca«, a u posljednje vrijeme i brodogradilišta na Dunavu osiguravajući tako stalan posao. Kompletan drveni, sportski brod međutim, već davno nije izašao s »Brodoservisa« navoza

liko »Brodoservisu« malo ostaje u fondu za akumulaciju (OD za prvo polugodište iznosio je, u prosjeku 380 tisuća dinara) usprkos činjenici da s poslovima mogu biti vrlo zadovoljni, najbolje se vidi po navozu nosivosti 350 BRT zrelog za temeljitu rekonstrukciju o čemu se ovdje boje i pomisliti zbog velikog novca kojega nemaju, pa ga svako malo »krapaju« barem toliko da izdrži za normalno održavanje turističke i ribarske flote s područja općine. Tako je krajnje nepovoljna kreditna politika uz neminovno truljenje drva kriva i za jedan navoz, a vrlo je vjerovatno da bi s ovom RO bilo dosta bolje da se, »u svoje vrijeme« konstituirala kao jedan od OOUR-a snažnog »Brodokomerca« iz Rijeke. Međutim, jedan od šibenskih političara čije se ime i danas uredno nalazi na kadrovskim listama nije u »svome« Docu htio gledati »Brodokomercovu« firmu, što možda može biti početak za već preživakunu priču o lokal-političkoj ekonomiji...

B. PERIŠA

SOUR »B. Kidrič«

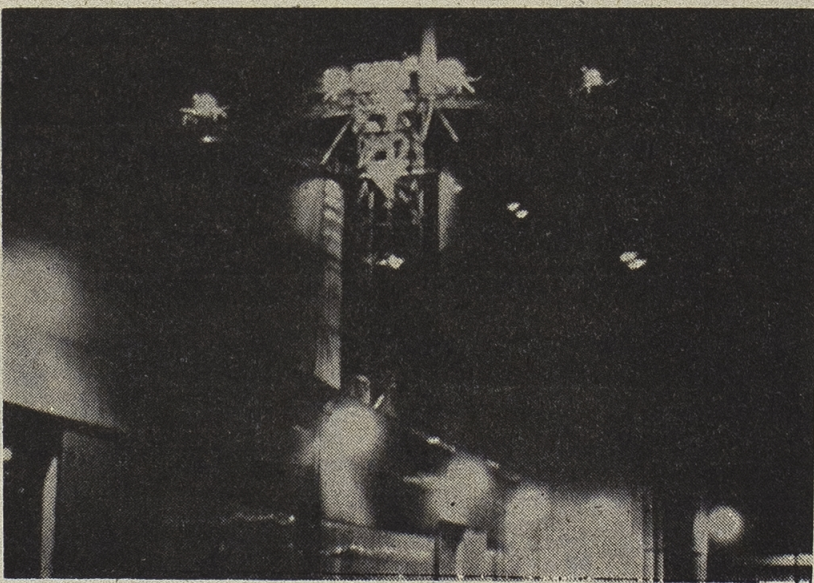
Novim mjerama do bolje proizvodnje

Poslovanje SOUR-a industrije aluminijske »BORIS KIDRIČ« u prvoj polovini godine može se ocijeniti kao promjenljivo. Već sada je jasno da će za još uspješnije rezultate poslovanja biti potrebno provesti određene mjere, jer praznog hodanja je podosta. To se prije svega odnosi na potpunije korištenje postojećih kapaciteta, naravno, sve u cilju povećanja proizvodnje i optimalnijeg smanjenja troškova. Pored toga, prije nego je potrebno daleko više pažnje posvetiti normativima utroška osnovnih sirovina, kao i smanjivanju zaliha gotove robe i nedovršene proizvodnje budući da su upravo za njih vezana velika sredstva. Što to, zapravo, znači najbolje govori podatak da su zalihe gotove robe u »Valjaonicama« u posljednja tri mjeseca povećane za 282 tone i vežu 5,9 milijardi dinara, dok su zalihe nedovršene proizvodnje također visoke (7.922 tone), a vežu oko 17 milijardi dinara što se veoma negativno odražava na ukupan financijski rezultat tog OOUR-a, ali i cijelog SOUR-a. Jedna od mjera koje se namjeravaju provesti odnosi se i na potrebu

vršenja naplate nenaplaćenih potraživanja kako prema domaćim tako i onih u izvozu. Rezultati pokazuju da je za prvih pola godine ostalo oko 16,5 milijardi dinara nenaplaćene realizacije što bi značilo povećanje dohotka sa 43,3 milijarde na 59,8 milijardi dinara. Na taj način dohodak predstavlja samo 12,8 posto ukupnog prihoda umjesto 17,7 posto koliki bi trebao biti da je sve naplaćeno na vrijeme. Naravno, još jedna veoma bitna konstatacija: svakako treba iskoristiti i vrlo povoljnu potražnju za aluminijskim proizvodima na svjetskom tržištu koje dikтира i dosta privlačne cijene.

Inače, proizvodnja primarnog aluminijske u RO TAR bila je za 1,4 posto viša od planirane ili gotovo jednaka nivou iz protekle 1987. godine. Nivo proizvodnje valjanih i presanih poluproizvoda viši je od prošlogodišnjeg, ali treba reći da je ostvaren podbačaj plana za 8 posto, kod valjanih i prebačaj plana za 3,5 posto kod presanih poluproizvoda.

Proizvodnja lijevačkih legura bilježi porast i prema lansiranoj i planiranoj proizvodnji, a što je ostvareno zahva-

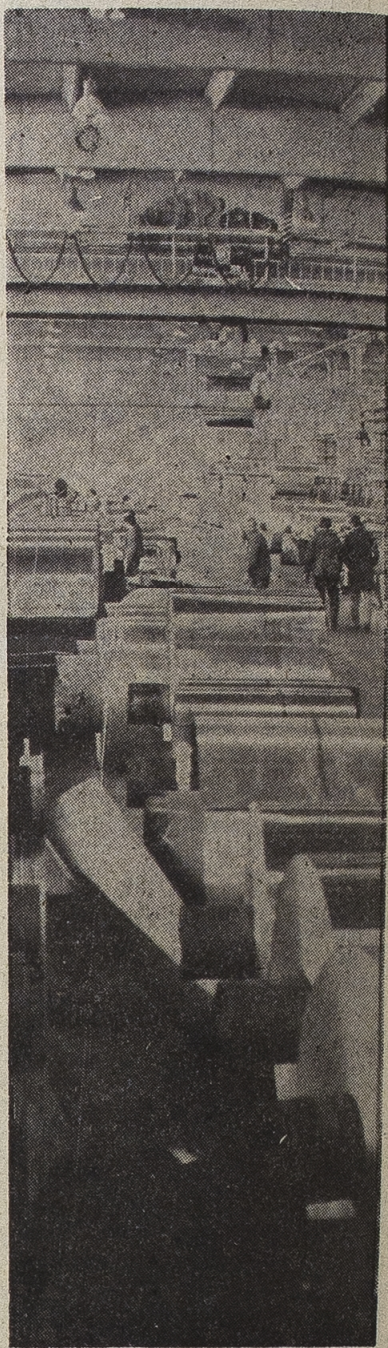
RO »Naprijed«

OSIGURAN POSAO

Iako je u prva tri mjeseca ove godine RO »Naprijed« ostvarila gubitak u iznosu od 40 milijuna, financijski rezultati su nakon devetomjesečnog razdoblja pozitivni a planirani zadaci ostvareni su gotovo sto posto. Uzroci lošeg poslovanja u prvom kvartalu nalaze se uglavnom u činjenici da je to zimsko vrijeme kada je inače manje građevinskih radova, a kad se tome doda i negativno poslovanje u prošloj godini loši financijski rezultati nisu iznenađenje. Međutim, ulažući značajne napore da osiguraju što više poslova i to uglavnom u usmjerenom stambenoj izgradnji u RO »Naprijed« su uspjeli da u sljedećih šest mjeseci ostvare pozitivno poslovanje. Spomenimo kao primjer vrlo uspješnu suradnju s kninskim i drniškim radnim organizacijama »Dinara« i »Udarnik«, zatim završne radove na zgradi Doma umirovljenika i u OŠ »Simo Matavulj« te unutrašnje radove na zgradi »Croatie«.

»Zahvaljujući« inflaciji, rastu cijene i nekim unutrašnjim prestrukturiranjem »Naprijed« je prvom polugodištu ostvario ukupan prihod u iznosu od 247 milijuna što je u odnosu na prošlogodišnje razdoblje povećanje od 100 posto. Unatoč tome, ostataka dohotka nije bilo tako da su svi fondovi u Radnoj organizaciji ostali nepopunjeni. Međutim, da problema do kraja godine, najvjerojatnije, neće biti pokazuje činjenica da u »Naprijedu« imaju osigurane poslove a očekuju i odgovor na ponudu da obave poslove zaštite limova na tvorničkim halama Tvornice elektroda i ferolegura. U cilju proširivanja vlastite djelatnosti »Naprijed« je počeo s ugrađivanjem tzv. limenih monolitnih podova u stambene objekte, a u planu je i nabava strojeva za rezanje i zavarivanje plastičnih podova.

Z. Š.

ljujući dobroj opskrbljenosti pogona sirovinama i kvalitetnim alu-otpadkom. Odlični proizvodni rezultati zabilježeni su u RO »OMIAL«, dok s druge strane proizvodnja »ELEMESA« zaostaje zahvaljujući utjecaju konjunkturalnih kretanja u građevinarstvu.

Prosječna cijena aluminijske u proteklom razdoblju iznosila je 2.561.145 dinara po toni, a treba računati da su u njoj sadržana i učešća troškova električne energije od 23,5 posto, glinice 34,4 posto i anoda 14,5 posto.

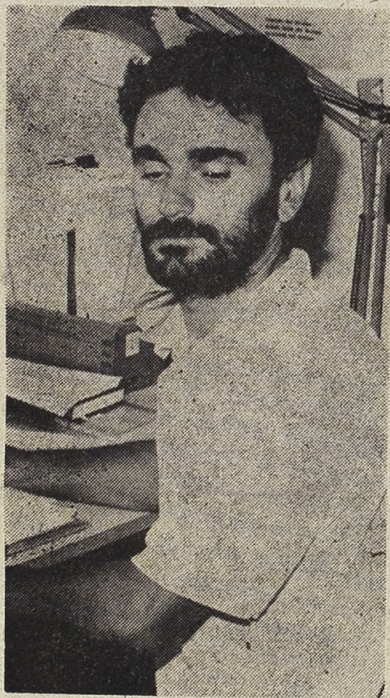
Saldo devizne bilance je pozitivan za 24,2 milijuna dolara, dok ostvarena akumulacija od 3,2 milijarde dinara čini 7,6 posto dohotka odnosno 14,4 posto čistog dohotka, pa s obzirom na prošlogodišnji gubitak predstavlja relativno dobar rezultat.

N. URUKALO

Betina

ŠKOLA I VODA - GORUĆI PROBLEMI

Dok se u mnogim osnovnim školama razmišlja o uvođenju kompjutera i drugih suvremenih pomagala u nastavni proces, osnovci iz Betine i Murtera još uvijek čekaju za urednom, novom učionicom, klupom i možda tek dijapozitivima kao pomagalima. Većina njih započela je ovu školsku godinu u prenatrpanim, oronulim a neki i improviziranim učionicama u kojima nije moguć niti minimalan pedagoški standard. Nakon prošlogodišnjeg požara u murterskoj školi, u kojoj su nastavu pohađali i učenici viših razreda iz Betine problem održavanja nastave na ovom otoku u potpunosti

P. Uroda

se zaoštrio a sada su, budući da se nastava ipak mora održavati, pronađena neka kratkoročna i najnužnija rješenja. Tako je u Betini uz dosadašnji školski prostor napravljena i jedna improvizirana učionica od prostorije koja je služila za spomen-sobu pa tu nastavu pohađaju osnovci iz nižih razreda. Oni pak iz viših razreda, iz Murtera i Betine, na nastavu putuju i, putovat će autobusom u Tijesno, ali ni tamo, situacija sa školskim prostorom nije baš sjajna. Takvi, makar

i samo privremeni, nomadski uvjeti, ne pružaju murterskim osnovcima baš bezbrižne i uspješne školske dane. Ne treba posebno niti isticati kako će se to odraziti na kvalitetu njihova znanja i mogućnosti daljnjeg školovanja. Stoga je trenutno najvažniji i najveći problem koji muči stanovnike Betine i Murtera kako doći do novog školskog prostora. Kao što je već poznato, prošle godine stanovnici obe mjesne zajednice izglasali su novi mjesni samodoprinos upravo za novu školu. Gradnja koja je već poznata, prošle godine naravno nastali problemi oko zatvaranja financijske konstrukcije. No, kako smo saznali od Petromira Urode, tajnika Mjesne zajednice Betina rješenje je izgleda na pomolu i to uz pomoć slavonske radne organizacije »GIK« koja osim što će biti izvođač radova pružanjem nekih pogodnosti bila bi i sufinancijer. Do sada je, inače, očišćen teren na kome će se škola graditi a riješeni su i imovinsko-pravni odnosi pa je sve spremno za početak gradnje. U prvoj fazi, predviđena je gradnja samo četiri učionice, koje su neophodne jer samo to raspoloživa sredstva omogućuju.

Nepostojanje adekvatnog školskog prostora aktualizirano nedavnim početkom nove školske godine samo je najzgodniji zasjenilo najžešći problem koji Betinu, Murter i cijeli otok već godinama tišti. Radi se naravno o nedostatku pitke vode i o tome da su žitelji ovog područja, najbolje, na svojoj koži u proteklih mjeseci osjetili kako bez vode nema života. O tome svaki stanovnik Betine i Murtera kojeg susretnete zasigurno će vam otpjevati žalopojke, ali uz to svjestan da žitelji ovog otoka sami taj problem ne mogu riješiti.

— Ove je sezone — žali se Uroda — bilo niz ekscesa u Mjesnoj zajednici zbog redukcije vode. Ljudi su dolazili ovdje, napadali nas da smo mi za to krivi. Neki su čak provaljivali šaht u kojemu su se ventili zatvarali kako bi ugrabili barem litru

—dvije vode. To su zaista nemoguće situacije jer ljudi nisu imali po mjesec dana niti kapi vode i zaista se opravdano bune. Neriješavanjem tog problema mi sami sebi siječemo gramu na kojoj sjedimo jer 90 posto ovdašnjeg stanovništva bavi se turizmom i u to je puno uložilo, a ovi infrastrukturni problemi ne obećavaju baš sigurnu budućnost.

Ove godine, na sreću, sezona nije zakazala. Ostvareno je oko 90 tisuća noćenja, približno kao i prošle godine. No dokle će uz prisutne probleme s vodom to tako i u buduću biti — pitaju se Betinjani.

D. ŽIVKOVIĆ

Brodarica

SAMODOPRINOSNA SREDSTVA ZA JAVNU RASVIJETU

Sredstva novog lokalnog samodoprinosu Brodaričani trenutno ulažu u rješavanje problema javne rasvjete koju još uvijek niti najmanji dio ove povelike Mjesne zajednice nema. Prva faza koja obuhvaća područje od trafostanice Bili brig do trafostanice u Ražinskoj ulici trebala bi biti završena do početka listopada kada bi u ulicama na tom području zasvijetlile prve ulične svjetiljke. Na tom dijelu već odavno je električna mreža kablirana a sada su postavljene betonske podloge za stupove. »Elektra« je napravila stupove, a SIZ za komunalnu djelatnost izdao je dozvolu za postavljanje javne rasvjete. Za te radove utrošeno je nešto više od deset milijuna dinara, sve od samodoprinosnog izdvajanja stanovnika Brodarice. Nakon tog područja, osvijetlit će se dio Brodaričkog gaja za što se već priprema trasa.

Brodaričani planiraju i planski urediti obalu za što im SIZ za luke i lučice priprema projektnu dokumentaciju. No prije realizacije tog projekta privremeno bi se uredio, jedan dio i postavio određeni broj vezova i to iz sredstava ovogodišnje boravišne takse.

D. Ž.

SUBOTA

Na sunčanoj terasi »Zlatne ribice« prisiljen sam (zbog njegova jaka tona) slušati sredovječnog čovjeka, koji se poslije priče o zborovima i zborovanju spustio u svoju bazu, točnije u svoj radni kolektiv.

— Kad bismo otpustili 10 radnika i jednako činovnika proizvodnja ne bi nimalo patila, a radnik bi, bez pretjerivanja, mogao mjesečno zaraditi preko 200 milijuna starih dinara. Samo kako se riješiti »viška« što smo ga godinama nepotrebno gomilali!? — decidan je čovjek za drugim stolom.

Sluša to moj prijatelj Milan, pa će ona-ko za sebe: — Znam Šibenčanina, koji radi u austrijskoj brodarskoj kompaniji, koja ima 7 brodova, a samo 3 zaposlena u administraciji!

A koliko bi kod nas u tolikoj firmi bilo referenata za ONO ili OVO!?

NEDJELJA

Neslužbeno sam informiran da je evidentirano čak 33 kandidata za ovogodišnje nagrade i plakete grada Šibenika.

Kad je toliko zaslužnih, nije li logično da u gradu i općini sve cvjeta? A meni se čini da nije baš tako. Ne samo zbog jeseni, koja nije baš cvjetna!?

PONEDJELJAK

»Šibenski« se Amerikanac Gavrilo Čučuk pjesmom i gozdom oprosti od svojih prijatelja. Na večeri su bili i stari »hajdukovci« na čelu s Antom Žajom.

— Dobro je da su bili, ako je to put da nestanu »vječne« čarke na relaciji Šibenik — Split — dobroćudno će fetivi Šibenčani Miljenko Belamarić.

Sreća da sam, dok mi je to govorio, sjedio, pa nisam pao od iznenađenja. Jer, Miljenko je dosad navijao protiv »Hajduka« i kad su igrali protiv reprezentacije Mjeseca!

UTORAK

Slučajno sam se našao na treningu nogometaša »Šibenika« i konstatirao da je sva sreća što nisam registriran, jer bih vjerojatno putovao za Strumicu! Zarko Nedeljković ne može računati na Skakića, Čatića, Karajčića, Bilića, Cukrova, Jurina, Petkovića...

SRIJEDA

Ugodna večer u gostionici »Maslina« u Grebaštici. I besjeda vlasnika: — Nije loše bilo ljeta, a kakvo' bi tek bilo da naprave turističko naselje u Jasenovu!? I još nešto ću vam kazati: sad tek shvaćam našu zabludu, kad smo se bunili protiv PUP-a Grebaštica — Šparadići!

Brodaričani, čujete li!?

ČETVRTAK

»Požar ih probudio«, to je naslov iz »Večernjaka«. Tekst, što govori o akcijama i planovima Društva prijatelja Šubićevca.

Znači li to da je (naše) DRUŠTVO dosad zaista spavalo, za razliku od neprijatelja, koji se (zbog nespavanja) može lako prepoznati po podočnjacima!?

VELIKI SITNIČAR

NACIONALNI PARK KRKA I OKO NJEGA

TKO MUTI
VODU KRKE

Na prirodu počinjemo misliti tek kada postane uglavnom nepovratno uništena. Stoga i ne čudi mnoštvo klubova ljubitelja sredine s kojom je moderni čovjek izgubio kontakt u visoko industrijaliziranim zemljama, a kod nas izgleda, nije za čuđenje kada se jedna Salona zatrpava asfaltom ili u neposrednoj blizini dvaju jedinstvenih parkova nature ozbiljno razmišlja o gradnji termoelektrane. Kako je čovjeku, jednoj zemlji ili narodu svijest sve ono što radi i kako razmišlja, pa je nekima na čast, a nekima na sramotu, onda je osnivanje Nacionalnog parka »Krka« u svakom slučaju pametan postupak, ali je u ovome slučaju pamet raspoređena uzvodno i nizvodno. Jer, uzvodno od reklamnih pamfleta sa simbolom barske kornjače, koji Krku reklamiraju kao »krašku ljepoticu« i s potpunom pravom pridaju rijetku osobitost, kriju se opasnosti za ovu vrijednu simbiozu vode, biljaka i životinja, o kojima se, zbog neprestanog naglaska na komercijalni, turistički efekt malo govorilo i pisalo. Ono najvrijednije u kompleksu Krke, a to je njezina voda, ozbiljno je ugroženo otpadnom vodom Drniša i Knina, koji su ostali izvan granica parka i na koje uprava NP, pa očito niti zakon, nemaju mnogo utjecaja, a koji prijete da u budućnosti, ukoliko se nešto ne promijeni, plavo-zeleni krvotok rijeke oboje sivim tonovima i ozbiljno zaturuju. Mnogo je velikih zagađivača na relativno

Po slovu zakona, svaka takva privredna organizacija dužna je imati filtere i plaćati vodoprivrednu naknadu zbog zagađivanja, a što je uređaj bolji, tada SIZ za vodna područja dalmatinskih slivova usmjerava novac tamo gdje je najpotrebniji. Zakon je jasan, međutim... Davor Cukrov je biolog-ekolog u NP »Krka« i kaže da se nikoga na tome kritičnom području ne može istaknuti kao primjer. Prije nekoliko dana na adresu Uprave parka stigao je zahtjev iz kninskog TVIK-a u kojemu se traži od NP da sudjeluje u rekonstrukciji njihovog uređaja za pročišćavanje vode, kojega nisu održavali od trenutka kada je postavljen. Tražili su učešće od 11 starih milijardi, što su u »Krki« odbili. Zbog čega? Riječ je prvenstveno o principijelnom stavu. Davor Cukrov naglašava da su oni u svakom slučaju životno zainteresirani da otpadna voda bude pročišćena, ali ne bude li se poštivao zakon po kojemu svi zagađivači moraju imati uređaje za filtriranje, stvorio bi se presedan po kojemu bi Nacionalni park došao u situaciju da mnogo sredstava troši na financiranje filtera otpadne vode gornjeg sliva Krke, trošeći tako sredstva na nešto što s funkcijom takve institucije nema veze, ali ne odbacuje financijsku pomoć Nacionalnog parka u potpunosti koji bi pomogao koliko god može, ali na zajedničkom projektu kao cjelovitom rješenju zagađivanja.

U SVJETLU PROSTORNOG PLANA

Samo proglašenje jednog područja nacionalnim parkom nije kraj nego tek početak rada na njegovoj zaštiti i organizaciji života u njemu. Nacionalni park danas je internacionalna kategorija koja zahtijeva poštivanje niza regula počev od veličine područja (ne manje od 2000 hektara) pa do načina eksploatacije njegovih prirodnih dobara (uglavnom uz maksimalna ograničenja i isključivo svakog ekonomskog i komercijalnog činioca). U jednom nacionalnom parku čak se ne dozvoljava ni turistička djelatnost osim u svrhu posjećivanja i protoka što većeg broja turista i posjetilaca.

Ono čime se u našoj zemlji regulira život jednog nacionalnog parka jest njegov prostorni plan. Prostorni plan našeg najmlađeg nacionalnog parka (»Krka«) ugledao je svjetlo dana tek ove godine i sad je upravo u toku procedura njegova donošenja. Poznato je da je posljednjih dana kolovoza istekao rok za javnu raspravu i prošle su se tjedna u Općinskom komitetu za komunalne poslove trebale naći sve primjedbe o tom i te kako značajnom dokumentu. Što kaže o njemu u samom Nacionalnom parku zapitali smo direktora Vinka Matošina:

— Koliko je to bilo moguće mi smo surađivali u njegovoj izradi, na kraju mi smo je i financirali. Bitne razlike između osnova i prijedloga Nacrta, zapravo, nema. Jedna generalna primjedba s naše strane bila bi da ovaj dokument sadrži dosta kompromisa a to odudara od funkcije nacionalnog parka i međunarodnih konvencija.

Prostorni plan terminira, zapravo, zone parka i smješta u njih »dozvoljene sadržaje«. Zona temeljnog fenomena centralni je dio parka ono zbog čega je on i dobio svoj status i to je područje najstrožeg režima zaštite koji međutim ne podrazumijeva ograničavanje posjeta. S nešto blažim režimom jest specijalna prirodna zona a onda tu su i mješovite zone, zone usmjerene zaštite, kulturno-spomeničke zone (sam grad Skradin) te građevinska područja. Prostornim su planom regulirani i ulazi — glavni u Skradinu i na platou Lozovac, a sekundarni u Kistanjama i Visovačkoj Brini. Skupština općine Knin tražila je glavni ulaz u Kistanjama a u NP »Krka« smatraju da je taj zahtjev opravdan, te predlažu još jedan sekundarni ulaz ispod šibenskog mosta.

— Pomorski ulaz nas ne zadovoljava — kaže Matošin — jer marina u Skradinu ne može biti glavno prihvatilište posjetilaca koji dolaze vodenim putem. Smatramo da treba objasniti pomorski terminal s kojeg će polaziti brodovi Uprave (jer ima onih kojima nije cilj dolazak i boravak u marini).

Tako su, zapravo, dileme oko ACY-evog nautičkog centra u Skradinu i dalje ostale rekli bismo u domeni zakonske regulacije (da se razumijemo u međunarodnim konvencijama marina i nacionalni park se isključuju), dok je u praksi to već saživljeno i Nautički centar Skradin naoko ispunjava jedan dio zadaće u smislu zaštite koncentracije brodova i slično. Kad je na početku razgovora spomenuo one kompromise vjerujemo da je direktor Matošin mislio i na ovaj problem.

— Nezadovoljni smo — nastavlja naš sugovornik direktor NP »Krka« — i sa regulacijom režima marikulture. Mi ulažemo velike novce za izradu znanstvene studije za uzgoj ribe i školjaka u Krki i uglavnom se zalažemo za ekstenzivnu marikulturu, a ne za intenzivnu u kavezima kako se to sada radi. Što se tiče ribolova tu je uglavnom dozvoljen sportski ribolov odnosno nizvodno od Skradina i privredni u skladu sa Zakonom o morskom ribarstvu i Unutrašnjim redom. Svaki lov je zabranjen na potezu od Skradina do Skradinskog buka i u Gudući.

Poseban val problema izaziva naravno i građevinsko-urbanistička regulativa koja će se posebno definirati izradom provedbenih urbanističkih planova svih naselja na području nacionalnog parka pa se primjedbe Savjeta NP »Krka« nisu nešto posebno niti odnosile na taj dio. No zato su značajne primjedbe date na režim rada električnih centrala koje odvođenjem vode sa slapova, zapravo, ugrožavaju temeljni fenomen parka jer, kako znamo, kaskade nisu nastale na tektonskim razlikama terena nego na vapnenačkim barijerama. Za sada je regulirano da centrala obustavi rad u razdoblju od 1. lipnja do 30. rujna svaki dan od 8 do 20 sati. Uprava NP »Krka« predlaže da to bude do 31. listopada. Tu bi trebalo ući u ograničenje i korištenje tzv. pogonske vode za šibenski vodovod.

Što se tiče turističkih kapaciteta i oni su dosta rigorozno »izvaganji«. S obzirom na blizinu šibenske rivijere na terenu Krke nije potrebno graditi veće turističke smještajne kapacitete.

— Mišljenja smo — kaže nam V. Matošin — da se u Roškoj dragi ne gradi hotel i autokamp već turističko naselje s naglaskom na izvornu dalmatinsku arhitekturu.

Naravno, ovo je tek jedan kratki letimični pregled na Prostorni plan NP »Krka« o kojem ćemo nadamo se u skoro vrijeme imati prilike puno više i čuti i reći. Da sve bude u funkciji prirode i čovjeka.

J. METRINA

Ptičji svijet jedinstven u Evropi

Intenzivni ribolov, osim sportskog u cijelosti je zabranjen unutar parka Krka. Isto je i s lovom, pa je svaki ispaljeni metak protuzakonit, iako krivolova ima, ali je, kako kaže Cukrov, sve rjeđe. U svakom slučaju, na Upravi je parka još više pojačati lovočuvarsku službu, jer se jedino na takav način bogat ptičji svijet može djelotvorno zaštititi. Nedavno završena studija autora prirodoslovaca iz Zagreba najbolje pokazuje sve obilje ptica koje su na Krki stalni ili povremeni gosti. Preko 209 vrsta, koliko su izbrojili, svrstava ovaj mladi Nacionalni park u jedno od ornitoloških najznačajnijih područja ne samo u Jugoslaviji i Hrvatskoj, već i Evropi, pa je tako nastao prijedlog da se ovo područje uvrsti u evropsku knjigu ornitofaune. Proučavanje sisavaca još nije okončano, a u zaštiti i biljaka i životinja dosta je postignuto vrlo rigoroznim kretanjem čamaca po Visovačkom jezeru, pa ploviti mogu samo oni kojima je to od važnosti za normalan život.

malenom području i problem jest u tome što niti kninski TVIK, bolnica, tvornica stočne hrane, svinjogojiska farma u Drnišu, čija godišnja produkcija od 50 tisuća prasadi odgovara zagađivanju jednoga grada od 200 tisuća stanovnika i još neki, nemaju dobru kanalizacijsku mrežu, niti uređaje za pročišćavanje, barem one s najnižim standardima.

Na primjeru Krke trebalo bi pokazati da priroda i industrija ipak mogu zajedno ako je već tako i mora tako biti, a sadašnje su prilike prava ilustracija načina djelovanja koji »štedi na čepu, ali pušta na kanelu«. Dosta slično i jednako teško kao sačuvati stado ovaca okruženo vukovima.

B. PERICA

Procvat duty free shopova

Kupovinu omogućiti svima

Vjerovali ili ne, Šibenik će se uskoro moći mjeriti sa Zagrebom po broju duty free shopova. S posljednjim novootvorenim u Robnoj kući »Šibenka« broj tih prodavaonica kojima je zabranjeno da uzimaju marke i dolare od domaćeg čovjeka, ovaj grad i okolica dobio je i 26 free shopova. Rastu free shopovi kao gljive poslije kiše. Samo godinu dana ranije na ovom istom prostoru bilo je samo 15 ovih prodavaonica. Prije dvije godine, čak 20 manje nego danas. Sudeći prema prometu, oni samo za jedno ljeto više inkasiraju nego brojna privredna predstavništva u inozemstvu koja nas i ovu zemlju koštaju, ponekad, više nego što sama donesu. Procvat ove trgovine na vlastitom terenu, svakako, treba pozdraviti. Nažalost, i ovaj put mora se na adresu kreatora propisa u toj oblasti uputiti oštra kritika, jer trgovcima koji žele na ovaj način povećati devizni priliv ovoj zemlji ozbiljno zagorčavaju život. Izmišlja se procedura koja odvrća domaće proizvođače da robu plasiraju preko free shopova. Toliko papira treba napisati da bi se prodala jedna boca pića, da je pravo čudo kako uopće ta trgovina može biti rentabilna. Zaboravlja se da bi to mogao biti najefikasniji izvoz robe, bez ikakvih transportnih troškova van granice, a da ne spominjemo druge troškove koji opterećuju svaki izvoz.

I u takvim okolnostima, ogromna količina deviza slije se iz ovih trgovina u trezore Narodne banke Jugoslavije. To je i razlog zbog čega možemo bez ustezanja reći: živjeli free shopovi.

Nadležnim organima, nažalost, te trgovine predstavljaju i veliki problem jer je svima jasno da se u njima opskrbljuju i domaći potrošači, pogotovo vlasnici kafića i drugih ugostiteljskih objekata. Na sve moguće načine traže se rupe u zakonu kako doći do robe iz free shopova.

I umjesto da ovo društvo, bez ideoloških zabluda o socijalističkim i kapitalističkim potrošačima, otvori moguć-

nost svima koji raspolažu devizama da kupuju u shopovima, trudimo se na sve moguće načine da ga od toga odvratimo i pošaljemo preko granice da tamo potroši pare. Čija je tu računica? Ohrabruju nagovještaji da bi se

ta glupa komedija u trgovini, napokon, prekinula. Da prekinemo mirisati devize da li su izvučene iz budelara domaćih ili stranih kapitalista.

N.O.

KAKO (IS)PLIVATI?

Knjige, točnije školski udžbenici, mu dođu kao kruh (naš nasušni) — i potrošne, i preskupe su, a uz to i nezaobilazne. Zapravo, mjereno metrom neophodnosti, knjige su još potrebnije, za njih nema adekvatnog nadomjestka (poput krumpira, recimo), a niti »poturivanja« državnih leđa u smislu »zaštite« standarda (asocijacija na tzv. narodni kruh). Mogućnost višekratnog korištenja školske knjige praktično je svedena na minimum. Zapreka je u čestim (i prečestim) izmjenama nastavnih programa, dakako.

Potrošači, a to su u pravilu roditelji jednog ili pak više učenika, korisnika udžbeničkog blaga, ukazali su ne jednom na očitu nelogičnost — besplatno, čak i obvezatno (osnovno), školovanje, a (pre)skupi udžbenici? Kompletna oprema (udžbenici, školska torba, 2—3 vrste raznih »bojica«, bilježnice itd.) za đaka-prvaša, primjerice, po cijena-ma iz srpnja mjeseca o. g. iznosi oko 120 tisuća novih dinara, nešto manje od 1/2 mjesečnih primanja krojačice zaposlene u »Reviji«, uz pretpostavku da je ostvarila utvrđenu normu, otprilike! Uzme li se u obzir činjenica da nisu »skupi« samo đaci-prvaši, te da pojedinci imaju i po nekoliko polaznika obrazovanja u isto vrijeme, onda...

Čini se, zapravo, da nitko nije sretan kad je u pitanju cijena školske knjige. Čak ni trgovci. Oni joj doduše ne odriču znanstvenu vrijednost i te stvari, ali, ističu, da je odveć »varljivac«. S obzirom na uloženi trud i postignute efekte, nemali poslovni rizik i još ponešto.

— Od prve polovine srpnja, pa i danas, praktično ne znamo za predah, govori DRAGICA BRKIC, alfa i omega kad je u pitanju prodaja na veliko, ni prodavač ni poslovođa — »nešto između«, ustvari, u najvećoj »Šibenkinjoj« knjižari, još uvijek poznatijoj po popularnom nazivu »Radiceva« negoli kao prod. br. 96 »Šibenkinog« OOUR-a »Maloprodaja — prodavaonica«, prodajnom objektu koji, od 70 do 80 posto »Šibenkinog« prometa ostvarenog iz naslova prodaje udžbenika, ostvaruje 80 posto otprilike. — Gužve i samo gužve. Milijun se puta dogodilo da nemaš niti teke zraka. Nikakvi uvjeti za rad, zapravo. I nervoza, dakako. Gundanje, dobacivanje, sitne provokacije. Ka da smo mi krivi što su naši ukinuli potrošačke kredite, da se sve mora plaćati gotovinom ili pak čekom što mu dođe na isto i da su knjige relativno skupe!

Izdavač, »Školska knjiga« iz Zagreba, nakladnik s učešćem od preko 95 posto u proizvodnji školskih udžbenika (izuzetak neka birotehnička izdanja), određuje »ritam« prodaje. Od 15. srpnja do zaključno 25. kolovoza u prodaji su se nalazili udžbenici za prvih šest razreda osnovne škole, od 26. kolovoza pa nadalje — za VII, VIII i usmjerenno obrazovanje. Malo reda u neredu (i posvemašnjim gužvama), ipak. Planska selekcija potrošača, u neku ruku.

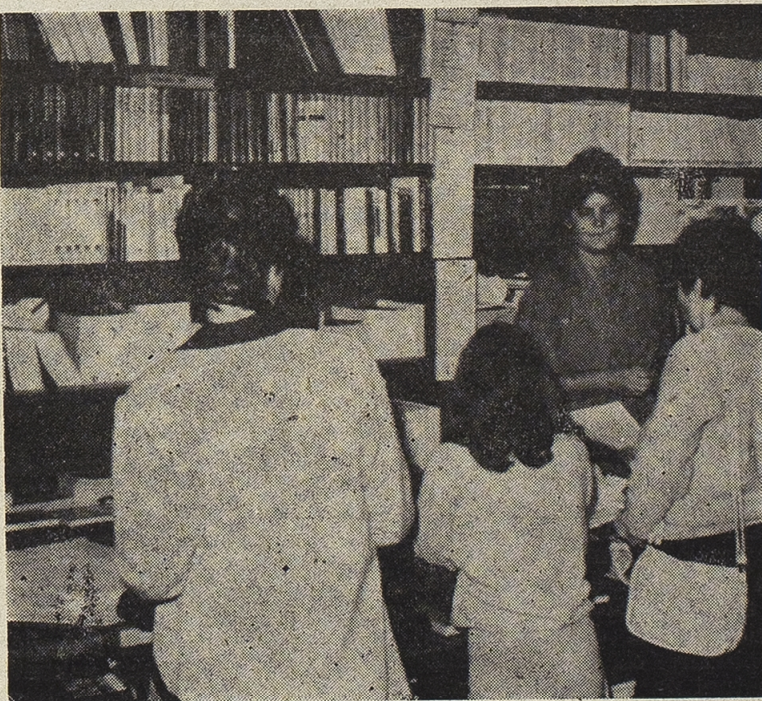
— Da nije tako, ko bi izdrža, kaže Dragica. Sva srića što je ove godine bilo zaista malo promjena u nastavnim programima, pa roditelji nisu bili u dilemi što kupiti a što ne, da li je aktualan ovaj ili onaj autor. Istina, taj se moment, za razliku od proteklih godina, znatno odražava na efekte poslovanja, budući da je omogućeno korištenje knjiga iz protekle školske godine. Ali svi smo mi, više-manje, i roditelji, zar ne?

»Šibenkina« će trgovina ove godine ostvariti oko 50 starih milijardi prometa iz naslova prodaje udžbenika, a spomenuto je koliko je njezino učešće u čitavom poslu. Uz prosječnu (ukupnu maržu) od dvadesetak posto, ograničenu prodaju na praktično 2,5 mjeseca — posao s udžbenicima i ne čini se tako loš? No, valja odmah reći da, neposredno o izvršenim pripremama (i poslovnim predviđanjima), poslovni rizik, bolje reći problem neprodate robe, uvijek postoji.

— Vidite, veli Dragica, mi, kao najveće prodajno mjesto u gradu, naručujemo u prosjeku 700 naslova za pojedini razred, koristimo se pri tom iskustvom iz proteklih godina i slično, ali se ipak desi da nam prodaja zastane. Lani je bio problem rasprodajom knjiga za I razred srednje, ove godine je to, recimo, II razred. I tako, uvijek po-

neko iznenađenje. Suradnja sa školom? Postoji, kako da ne. Samo triba reći da problem nije u udžbenicima za tzv. opće predmete, počev od jezika pa dalje, već u onim stručnim. Međutim, i na tom planu uspijevamo naći zajednički jezik s profesorima pojedinih predmeta, oni dođu, koriste se našim katalogom i kažu: ovaj autor nam je zanimljiv, ovaj ne.

Konkurencija? Da li nam pojedine škole konkuriraju u prodaji? Odmah da kažem da su mnoge pokušale. OŠ u Bratiškovcima i Vrpolju, primjerice. Ali su, po vlastitom priznanju, tamošnji inicijatori uvidjeli da se radi o zaista složenom poslu, počev od izbora, narudžbi, distribucije, naplaćivanja i dalje, tako da su mali izgledi da će nam netko zadati ozbiljniji poslovni udarac na tom planu.

Roditelji, kao isključivi potrošači, barem s osnova plaćanja, ionako opterećeni iznalaženjem načina za »provlačenje« kroz (sve) sivlju životnu svakodnevicu, mjere svaki dinar. Ne troše uzaludno niti napamet. Kupuju ono najosnovnije. No, dogodi se ipak da kupe ponešto »preko«.

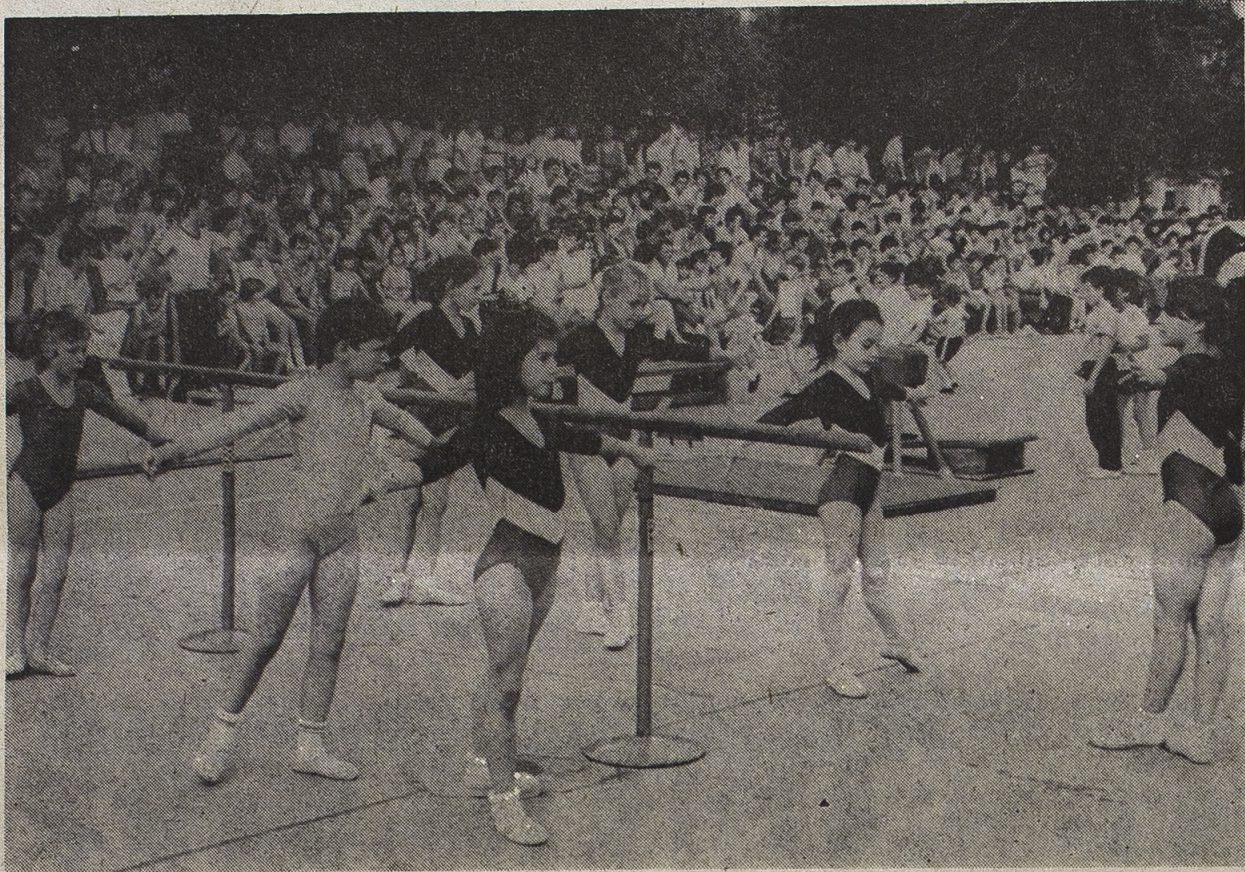
— Onda dođu i viču na nas. Ka mi ih nismo upozorili i te stvari. Kupili smo povijesnu čitanku, iako nije bila obaveza, a vi ni beke, kažu. Pari da mi moremo znati u tancine što svaki pojedinac želi, kolika mu je platežna moć, interes djeteta i slično. No, uvik nastojim izaći u susret, razumjeti ljude. Iako se ponekad dogodi da nam, poznavajući naš način rada, pojedinci »ponude«, kao navodno greškom kupljene, neke knjige iz nekih drugih godina i tako. U tim i takvim situacijama, još kad je teke toplije i kad se čovik doslovce kupa u znoju, znamo i mi biti vrućiji — »po-lete« riči i s naše strane, dakako.

Trgovci i potrošači, jedni nasuprot drugima, školski udžbenici između. Razgovor i moguće konzultacije obavljaju se isključivo stojeći. Obostrana neuroza vremenom poprima jednu, zajedničku dimenziju — sve izrazitiji udar na ionako istančalu »skašelu« postaje problem od zajedničkog interesa, a takav je upravo onaj vezan za kupovinu udžbenika za potrebe đaka-prvaša i dalje.

U svođenju računa na što moraš i na što (zaista) ne moraš crpiti (sve skromniji) kućni budžet, školski udžbenici, uz kruh (pa i mlijeko), imaju primat. Sva sreća što je riječ o robi isključivo (jedno)sezonskog karaktera!

Ž. Šarić

Gimnastika

Bez masovnosti nema kvalitete

Gimnastičko društvo »Šibenik«, nakon ljetne pauze, koja se ogledala samo u smanjenom intenzitetu treninga, dolaskom jeseni i početkom školske godine, krenulo je u pomlađivanje svojih redova.

Ovogodišnji upis novih članova obavlja se selekcijom po školama i vrtićima. Upisuju dječake i djevojčice, od predškolskog uzrasta do učenika četvrtog razreda osnovne škole. Takav im je upis omogućio novi sistem rada i treninga, pomoću kojeg će moći još racionalnije koristiti i vrijeme koje im je dato na raspolaganje, kao i prostor, koji je ograničen.

Osim vježbanja u dvorani, u svom programu rada imaju i drugih aktivnosti, kao što su izleti, druženje s gimnastičarima iz drugih gradova, plivanje na bazenu, disko i nastupi na mnogim smotrama i priredbama u gradu. Sam rad će se sastojati od dosta baleta, ritmike, akrobatike i vježbi oblikovanja. Rad s vježbačima školskog uzras-

ta počeo je 19. rujna, a sa predškolskim vježbačima 26. rujna u dvorani »Partizan«.

Istodobno s upisom novih članova u društvu se poklanja puna pažnja i školovanju trenerskog kadra. Na tečaj za zvanje trenera, koji se odr-

žava u Zagrebu, otišli su Gabrijela Gega, Velimir Pekić i Denis Vlahov, dok su ostali voditelji bili spriječeni radnim obavezama. I oni će biti upućeni na takav tečaj sljedeći put.

M. I.

IZMEĐU JUČER I SUTRA

NESRETNJA TURNEJA

NEMAM ništa dobro da ti kažem. Kao da su se sve nedaće ovog svijeta srušile na naš klub. Te riječi Bore Džakovića, šefa stručnog štaba »Šibenke« i nije tako teško shvatiti poslije turneje po Turskoj, koja je mogla biti fatalna za Šibenčane. Nepoznati virus pokosio je Kapova, Kelečevića, Jurića, Čeku, Popovića i Zurića, a Bađim i Pilepić su još u fazi rekonvalescencije. Zbog tegoba sa skočnim zglobovima, odnosno koljenom.

— Prvi put smo se okrenuli »pravoj« politici. Prvi put stvaranje momčadi ne zvuči kao fraza, ali kao da od toga nema sreće — otužno će jedan od najvjernijih prijatelja Baldekina.

Valja ga razumjeti, jednako kao i Boru Džakovića, ali košarkaše »Šibenke« i njihovo vodstvo valja prije svega podržati. Na sve moguće i »nemoguće« načine.

Ne vjerujem da će i visoki košarkaški forumi ostati tek nijemi promatrači zbivanja u klubu, što je sezonama bio trn u oku kao »legija stranaca«, a koji je na početku puta, što su ga uspješno apsolvirali »Jugoplastika«, »Partizan«, pa i »Zadar«.

GAVRILO ČUČUK i LJUBO BARIN, dvojica »svjetskih« Šibenčana su na najbolji način pokazali razumijevanje za financijske teškoće Šubičevca, manifestirane i »pokušajem« obustave rada »crvenih« prvotimaca. Obojica su dolarskim premijama stimulirali pobjedu »Šibenika« nad vinkovačkim »Dinamom«, ublažujući i na taj način nezadovoljstva (dijela) igrača.

— Lako je njima, kad imaju! — rezonirali su pomalo lakonski na tu informaciju oni, koji u svemu traže negativno.

Čučuk i Barin nisu vjerojatno jedini, koji imaju među Šibenčanima u svijetu, ali su gotovo jedini, koji imaju razumijevanja za (financijske) teškoće Šubičevca.

Čučuk je, navodno, u velikoj dvojbi da li da dio sredstava, koje ulaže u »svoj« Jugoslav-Amerikan Club u San Pedru, preliježe na Šubičevac.

Dio istine o Čučuku i Barinu je zapravo samo povod za raspravu da li svi oni, koji to mogu pomoći u dovoljnoj i razumnoj mjeri šibenski kvalitetni nogometaši. Rasprava i nije tako beznačajna, kao što bi je htjeli prikazati oni, koji se groze na pomisao o loptanju. Ove jeseni na Šubičevcu nije zabilježen posjet ispod 2.000 gledalaca. A to je znak da su drugoligaške priredbe potreba stanovnika šibenske općine. Baš kao jučer profesionalno kazalište ili tek minulo »Šibensko kulturno ljeto«.

DA NE BI »Šibenski kulturni ljet« vjerojatno ovog ljeta ne bih sreću Mladena Radića, bivšeg predsjednika Općinske konferencije SSRNH i nekadašnjeg odbojkaškog zanesenjaka, koji se u svom »socijalističkom« mandatu uvijek zalagao za »voden« orijentaciju šibenskog sporta. Radićeva teza mi se ovih dana čini posebno aktualnom. Ne samo zbog uspješne obrane prvligaškog statusa vaterpolista »Šibenke-Solarisa« ili radi bijega Darka Bujasa, prvaka Jugoslavije u skakanju u vodu, već i zbog drugih, čini mi se jednako aktualnim, ako ne i aktualnijih stvari. U Plivačkom klubu »Šibenik« višegodišnji uspješni predsjednik Zoran Restović ustupio je svoje mjesto Marinu Jurasu, u »Krki« se pripremaju za novi, jesenski upis dječaka, sklonih veslanju. Jednaka je atmosfera i u Jedriličarskom klubu »Val«. Posebnu pozornost, zbog sve uspješnijih nastupa (i ne samo zbog toga) zaslužuju članovi »daskaškog« kluba »Jadrinja«. Nije li to dovoljno za »Okrugli stol« o »vodenju« orijentaciji šibenskog sporta!?

Ivo MIKULIČIN

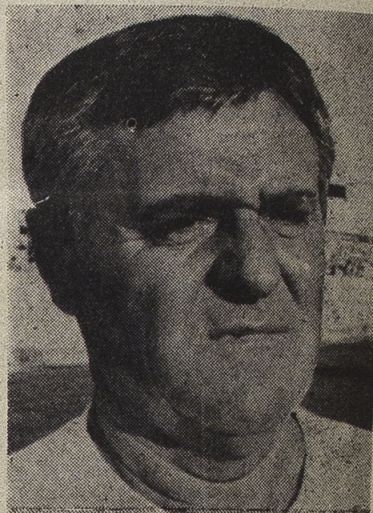
Nogomet

Dva različita poluvremena

Nogometaši »Šibenika« prošle su nedjelje izborili treću prvenstvenu pobjedu uvjerljivo svladavši na Šubičevcu vinkovački »Dinamo« — 4:1.

Šibenčani su, visoku pobjedu ostvarili tek u drugom poluvremenu, nakon sputane i neinventivne igre da u prvih 45 minuta načnu mrežu Vinkovčana. Što je to, što se kao u pravilu događa u igri »crvenih« u nastavku igre? Kada se desetorica u crvenim majicama preobraze u nezaдрžive napadače, za koje protivničke obrane nemaju lijeka, kao što je to bilo slučaj s iskusnim dojučerašnjim slavovskim prvotigašem. Kakva je to »injekcija« koja u predahu poluvremena omogućuje u nastavku takav preokret u igri »Šibenika«? Igra koja nosi igrače, obezglavi protivnika, a gledaocima pruži pravi užitek kojemu se, ruku na srce, nakon prvog dijela teško nadati. Neka to ostane »mala tajna« momčadi trenera Žarka Nedeljkovića. Međutim, neke dvojbe ipak su prisutne! Ali pored konciznih, preciznih pa i opširnih konstatacija kolege Ive Mikuličina u »Slobodnoj Dalmaciji« u njegovom osvrtu-komentar u igri »Šibenika« bilo bi u ovome trenutku sasvim suvišno bilo što dodati, a još manje oduzeti onome što u ovome trenutku misli i piše o igri našeg drugoligaša prvo pero sporskog novinarstva u Šibeniku.

Inače samo da se ukratko osvrnemo na brzo vodstvo

Ž. Nedeljković

»kaznjeničke ekspedicije« »crvenih«. Nakon osam minuta igre u drugom dijelu utakmice Jurin je (dvostruki strijelac) otvorio seriju zgoditaka u mrežu nogometaša iz Vinkovaca, a ubrzo zatim Cukrov sa oko 35 metara jakim i preciznim udarcem dovodi Šibenčane u vodstvo — 2:0. A konačnih 4:1 postavlja najbolji strijelac »Šibenika« Željko Maretić, šest minuta prije kraja utakmice kojoj je prisustvovao relativno mali broj gledalaca, njih oko 2500, koji su zadovoljni napustili reflektorima obasjani stadion »Rade Končar«.

Ovoga vikenda »Šibenik« gostuje prvi put u Strumici gdje ga očekuje momčad »Be lasice«. Ocjenjujući renome i kvalitetu protivnika u sutrašnjem debiju Šibenčana pred strumičkom publikom mislimo da ne bi bilo nerealno očekivati da se naš predstavnik sa tog gostovanja vrati neporažen. Takvo mišljenje dijeli i dvostruki strijelac protiv »Dinamo« Željko Jurin, koji vjeruje u uspjeh svoje momčadi s makedonskim drugoligašem.

P. POPOVIĆ

LIGAŠKI SEMAFOR

JEDINSTVENA DRUGA NOGOMETNA LIGA

PROLETER — ŠIBENIK 5:4
ZRENJANIN — Stadion u »Karadordevu parku«. Gledalaca 4.000. Sudac: Ivanov iz Kavadaraca. Strijelci: Maretić u 57. minuti (iz jedanaesterca), Petković, Jovičić, Cukrov.
ŠIBENIK: Skakić, Pauk, Čatić, Cukrov, Bilic, Računica, Petković, Jurin, Maretić, Nikolić i Jovičić.
ŠIBENIK — DINAMO (V) 4:1
ŠIBENIK — Stadion »Rade Končar«. Gledalaca 2.000. Sudac: Šipka iz Banje Luke. Strijelci: Jurin 53. i 67. Cukrov 58. i Maretić 84. za »Šibenik«.
ŠIBENIK: Slavica, Pauk, Čatić (Al-duk), Cukrov, Bilic, Računica, Petković, Jurin (Ninić), Maretić, Nikolić i Jovičić.

TABLICA

Borac (BL)	7	6	0	1	10: 4	12
Olimpija	7	1	1	(1)	11: 5	11
Pelister	7	4	1	(0)	12: 9	8
Borac (C)	7	4	1	(0)	2: 6	3
Kikinda	7	3	2	(1)	10: 5	7
Gošk-Jug	7	3	1	(1)	3: 12	8
Proleter	7	2	3	(3)	2: 8	9
Radnički	7	3	1	(1)	3: 6	8
Beograd	7	3	1	(0)	3: 14	8
Lirija	7	3	3	(0)	1: 9	5
Šibenik	7	3	1	(0)	3: 12	11
Sutjeska	7	3	1	(0)	3: 6	11
Leotar	6	2	2	(2)	2: 5	7
Novi Pazar	7	2	2	(1)	3: 6	11
Mačva	7	2	1	(0)	4: 7	15
Belasica	7	2	0	5	5: 8	3
Bačka	7	1	3	(1)	3: 6	14
Dinamo	7	1	1	(1)	5: 3	9
Sloboda	6	0	2	(2)	4: 3	9
Priština (-6)	7	3	1	(0)	3: 5	5

8. kolo Igra se 25. rujna, a sastaju se: Sloboda — Sutjeska, Borac (C) — Pelister, Radnički — Borac (BL), Leotar — Kikinda, Bačka — Proleter, Priština — Mačva, Beograd — Olimpija, Novi Pazar — Lirija, Belasica — Šibenik, Dinamo — Gošk-Jug.

R. T.

Sportski vikend

Nedjelja, 25 rujna 1988.
godine

RUKOMET: prvenstvo Dalmatinske rukometne lige — skupina sjever:

ŠIBENIK: Luka — Bio-grad

ŠIBENIK: Metalac-TEF — Olimpija

DRNIŠ: DOŠK — Željezničar

ZADAR: Zadar — Trio

Velebit iz Benkovca slobodan

Svi susreti počinju u 10 sati.

ATLAS

BUGARSKA - TURSKA - GRČKA

8 DANA AVIONOM I AUTOBUSOM

POLASCI: 7. i 14. listopada

PROGRAM PUTOVANJA

1. dan — PETAK

Autobusni transferi za aerodrom Split. Let za Skopje u 18.40 sati na JU 954. Smještaj u hotelu CONTINENTAL. Večera, noćenje.

2. dan — SUBOTA

Doručak. Vožnja do SOFIJE. Smještaj u hotelu. Pregled grada. Slobodno predvečerje za individualne aktivnosti. Večera, noćenje.

3. dan — NEDJELJA

Doručak. Vožnja do ISTANBULA. Usputno zaustavljanje u PLOVDIVU i EDRINU. Smještaj u hotelu. Večera, noćenje.

4. dan — PONEDJELJAK

Doručak. Razgledavanje grada: KARIYE DŽAMIJA, PLAVA DŽAMIJA, TOPKAPI, SARAY, DŽAMIJA SULEJMANA VELICANSTVENOG, KAPALI ČARŠIJA (BAZAR), AYA SOFYA, HIPODROM, ZLATNI ROG. Poslije podne slobodno. Večera, noćenje.

5. dan — UTORAK

Doručak. Dan slobodan za individualne aktivnosti. Večera, noćenje.

6. dan — SRIJEDA

Doručak. Vožnja do SOLUNA. Nakon smještaja u hotelu razgledavanje grada i slobodno poslije podne. Večera, noćenje.

7. dan — ČETVRTAK

Doručak. Povratak za Skopje. Večera i noćenje u hotelu CONTINENTAL.

8. dan — PETAK

Doručak. Autobusni transfer do aerodroma Skopje. Let za Split u 8.10 sati na JU 955. Autobusni transfer od aerodroma Split prema traženim destinacijama.

Detaljan program i informacije u »Atlasu«, Dom boraca i omladine.

Telefoni: 24-250, 24-255, 23-852 i 22-430.

PUTUJTE UGODNO

PUTUJTE S »ATLASOM«

ROBNA KUĆA
»ŠIBENKA«
DUTY FREE SHOP

Poštovani kupci!

»ŠIBENKA« Šibenik otvorila je u vlastitoj robnoj kući »ŠIBENKA« duty free shop u kojem mogu kupovati strani državljani i jugoslavenski državljani na privremenom radu u inozemstvu. Pored širokog asortimana proizvoda stranog porijekla kupci mogu uplatom preko duty free shopa po vrlo povoljnim uvjetima kupiti proizvode iz asortimana Robne kuće »Šibenka« kako slijedi:

Odjel	Artikli	Popusti
01	žestoka alkoholna pića, pivo, kava (samoposluga)	40 posto
02	parfemi, dekorativna kozmetika i proizvodi za njegu kože	40 posto
03	ostali toaletni proizvodi	15 posto
04	dječje igračke	15 posto
05	foto pribor, pisaci i računski strojevi	15 posto
06	pozamanterija	10 posto
07	žensko rublje, vunena trikotaža	10 posto
08	muško rublje, košulje, vunena trikotaža	10 posto
09	zlatni i srebrni nakit	30 posto
10	satovi	15 posto
11	krzno	40 posto
12	kožna konfekcija	15 posto
13	muška konfekcija	10 posto
14	kožna galanterija	15 posto
15	muška i ženska obuća	10 posto
16	ženska konfekcija	10 posto
17	metražna roba	10 posto
18	posteljna konfekcija, zavjese, ručnici	10 posto
19	zidni tapeti, proizvodi od PVC	15 posto
20	dekorativna tkanina, lamperija, pluto	10 posto
21	sportska odjeća i obuća	10 posto
22	kamp, ribarska, lovačka i nautička oprema	15 posto
23	sanitarije, alati, peći	15 posto
24	TV aparati i pribor, ploče i kazete	15 posto
25	bijela tehnika, elektromaterijal, lusteri i slični kućanski aparati	15 posto
26	kristal	30 posto
27	porculan, keramika, posuđe	15 posto
28	auto-dijelovi, motori, bicikli, pente, boje i lakovi	15 posto
29	podne obloge PVC, ručno tkani tepisi	15 posto
30	tepisi (salon namještaja)	10 posto
31	namještaj (salon namještaja)	15 posto

UPUTSTVO ZA KUPOVINU:

1. Kad odaberete robu prodavač će vam dati račun kojeg ćete podmiriti na blagajni duty free shopa (I. kat).
2. S kopijom računa preuzimate robu na odjelu gdje će vas uredno čekati spakirana roba.

HVALA NA POVJERENJU!

»ŠIBENKA«

DALI KRV

U Službi za transfuziju Medicinskog centra u Šibeniku dobrovoljno su dali krv: Marko Bralić, Dragan Potkonjak, Boris Grgurinović i Simo Đukić (TLM), Srećo Pavlović, Milojko Stanošević, Draženko Čića i Nebojša Đukić (Klub DDK Crvenog križa), Petar Gardijan i Goran Čurljak (»Šibenka«), Boris Vlahov (»Šipad«), Vjekoslav Nimac, Siniša Kaleb, Zoran Čubrić, Metod Maksimi Ijanović, Branimir Slavica i Krešo Erceg (TEF), Frane Barić (Pirovac), Stevan Benedek i Ivo Klisović (MTRZ), Marko Maleš, Jakov Marović, Stipe Komar, Mladen Katunarić, Petar Tenžera, Predrag Šimundić, Dragan Bukarica i Danilo Dabić (Šibenik), Svetlana Savović, Vidosava Narančić, Milorad Nikolić, Radoslav Jovanović, Miliša Miladinović, Đorđe Jakovljević, Milivoje Milenković, Radoslav Bulatović, Miodrag Vasić, Zoran Živković, Miroslav Mičić, Jukoslav Vasić, Drago-

Ijub Vujičić, Vukoslav Vukanić, Draga Popović, Zlatimir Vučković, Zarko Đuković, Zoran Radovanović, Radomir Dimitrijević, Miloje Majdevac, Živojin Mašanović, Milovan Stefanović, Branislav Vukelić, Mihajlo Golubović, Dragoslav Jovanović, Rodoljub Lekić, Slavomir Miličević, Radoslava Radenković, Milan Mitojević i Radula Miličević (Kruševac), Karolj Kabok (Vodice), Ivica Garofulić (Tijesno), Ante Sučić, Julijana Kuprešanin, Anđo Mešin, Slavka Beader, Ivančica Manojlović, Božidar Beader, Slavko Ivić, Nebojša Kolombo i Radojke Andrić (Drniš).

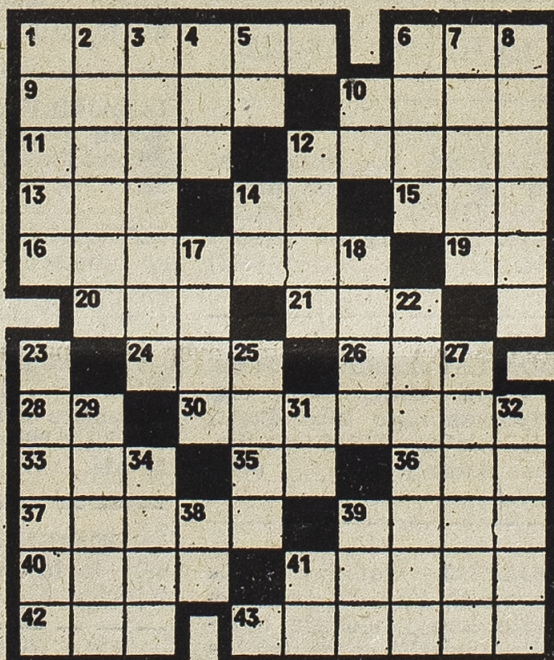
Općinska organizacija Crvenog križa zahvaljuje svim davaocima.

VODORAVNO: 1. Velika mesarska sjekira, 6. Čokot vinove loze, 9. Obrti, 10. Pribor za rad, 11. Nar. žensko ime, 12. Dio lica, 13. Kratica albanske telegrafске agencije, 14. Središte vrtne, 15. Šef države na čelu kanata, 16. Nar. muško ime, 19. Kem. znak za radij, 20. Prokop, šanac, 21. Izmišljena priča o bogovima, 24. Teška bolest, 26. Noćno zabavište, 28. Krat. za eventualno, 30. Naizust, 33. Lupež, kradljivac, 35. Automobilska oznaka za Mostar, 36. Musl. žensko ime od milja (Azemina), 37. Sultanov nalog velikom veziru, 39. Vrsta trkače staze, 40. Narodni magazin (krat.), 41. Podneblje, 42. Ime glumice Karić, 43. Naša glumica (Irena).

OKOMITO: 1. Drveno sedlo, 2. Otjelovljenje duha u hinduskoj mitologiji, 3. Vrsta umaka, 4. Dugorepa papiga (arara), 5. Automobilska oznaka za Rijeku, 6. Pritisak, 7. Radio-lokator, 8. Korisnik stana, 10. Zemljišna mjera, 12. Izuzev, 14. Jedinica za mjerenje el. otpora, 17. Naziv jednog hotela u »Solarisu«, 18. Stanovnik mora i rijeke, 22. Vrsta mediteranskog grma, 23. Turističko mjesto na otoku Murteru, 25. Dvosjekli bodež, 27. Kratki sadržaj, 29. Pustinski gušter, 31. Talijanska rijeke, 32. Baš, upravo, 34. Mrak, tmina, 38. Potvrдна riječ, 39. Zemljište, teren, 41. Automobilska oznaka za Kranj.

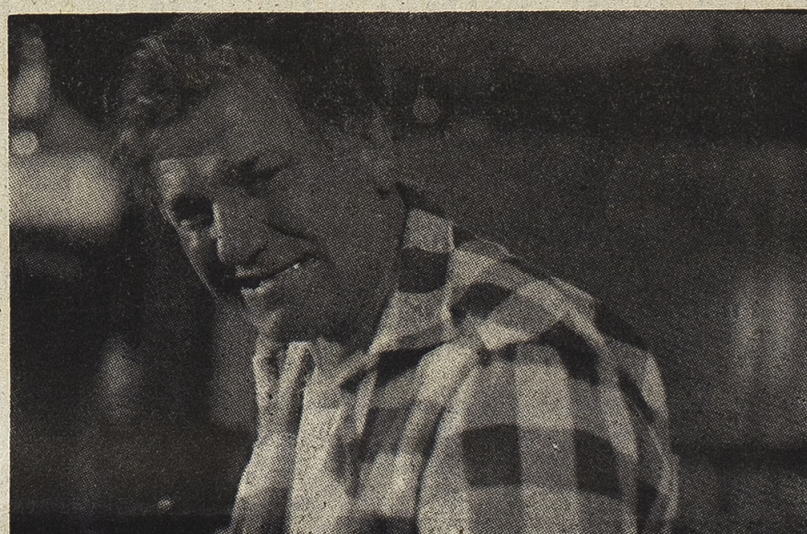
J. J.

KRIŽALJKA

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

VODORAVNO: Solaris, Iz, ataman, alj, lotos, akov, Omer, okovi, nar, kna, an, Nada, Na, a, b, na, strm, om, Njn, ole, roman, Amat, alas, dlake, JAT, avatar, at, klaviri

Kinematografija

»TIJESNA KOŽA III«

(KINO »ŠIBENIK« prikazuje s početkom u 16.30, 18.30 i 20.30 sati)

Proizvodnja: SFRJ

Režija: Aleksandar Đorđević

Glavne uloge: Nikola Simić, Milan Gutović, Ružica Sokić, Bata Živojinović, Jelica Sretenović, Voja Brajović, Mija Aleksić

Žanr: komedija

Mita Pantić gubi u gužvi gradskog autobusa aktovku s poslovnim projektima, a nađe sličnu punu deviza. Taj novac posve mijenja njegov život i poslovni i privatni, a utječe i na ambicije drugih. Pantićev direktor Šojić planira da se pomoću njih »razduži« kod gangstera Džordža. Usprkos svemu Pantić ostaje mali, pošten čovjek protiv koga su život i društvene okolnosti. Na kraju se nađe vlasnik novca i Pantić mu pošteno vraća novac, ali ne dobiva očekivanu nagradu. Međutim, dolazi do obrata kojim su svi iznenađeni... TRENUĆNO NAJVEĆI DOMAĆI FILMSKI HIT, NASTAVAK DOSADAŠNJIH FILMOVA S ISTIM NASLOVOM.

Kinematografi

ŠIBENIK: domaći film »Tijesna koža III« (do 25. IX.)
američki film »Moja afrička avantura« (od 26. do 29. IX.)
američki film »Tri amigosa« (od 30. IX. do 2. X.)

TESLA: američki film »Momačko veče« (do 25. IX.)
američki film »Detektivka sa Beverly Hillsa« (do 25. IX.)

Revija karate filmova

hongkongški film »Smrtonosni anđeli« (26. IX.)
hongkongški film »Osveta B. Leejeve pesnice« (27. IX.)
hongkongški film »Nepobjedivi Wu Dang« (28. IX.)
hongkongški film »Zen Kvon Do u Parizu« (29. IX.)
hongkongški film »Velicanstveni par« (30. IX.)
hongkongški film »Tajna nindže« (1. X.)
hongkongški film »Smrtonosni bijes« 2. X.)

Dežurna ljekarna

CENTRALA, Ulica B. Kidriča bb (do 30. IX.)

Iz matičnog ureda

Rođeni

Dobili kćerku: Velimir i Vesela Kleut, Borivoje i Biserka

Vulinović-Zlatan, Andrija i Šerifa Rokić, Vinko i Mirjana Došen, Milan i Rada Tatabuk, Goran Rajčić i Branka Kulaš, Javor i Jelka Seljanovski, Dobromir i Ksenija Skočić, Branko i Vinka Jerkov, Miro i Dragica Šunjerga, Joso i Dragica Jurić, Željko i Jovanka Knežić, Zoran i Javorka Punoš.

Dobili sina: Nikola i Manda Španja, Zoran i Dragica Storić, Ante i Elza Fuleta, Ante i Božena Buha, Željko i Jasna Čobanov, Florijan i Nediljka Paić (blizanci), Ante i Zdenka Marčić, Ivica i Zorana Olivari, Josip i Ivanka Bilić, Boris i Slavenka Turčinov, Veseljko Bačelić i Vojislava Koštan-Izler.

Vjenčani

Branka Erceg i Ante Vukšić, Silvana Radišić i Neven Spahija, Daliborka Rajković i Jere Kursan, Linda Slavica i Rajko Mandić, Jasna Barišić i Petar Nakić, Zorana Zjalić i Goran Milović, Vesela Krečak i Ante Tabula, Rada Čakić i Jovo Krsić, Jelena Ivas i Željko Gudelj, Adelka Maretić i Damir Erceg, Anita Šimat i Darijo Čoga.

Umrli

Ana Pauk (92), Bogdan Biaga (58), Marija Grubišić (88), Borna Šarić (67), Stana Šarić (63), Josip Bolanča (62), Živadin Milovanović (61).

Poslovnica Šibenik

FREE SHOP

slobodne carinske prodavaonice

u **PIROVCU**, **TIJESNU**, **VODICAMA**, **ŠIBENIKU** (kod kina »20. april« i kina »Šibenik«), **PRIMOŠTENU**, marini »**KREMIK**«, **DRNIŠU** (hotel »Danica«) i na Roškom slapu nude:

- konsignacijsku i domaću robu za strane osobe, Jugoslavene na privremenom radu u inozemstvu, pomorce na stranim i domaćim brodovima.
- kolor televizore, muzičke linije, kazetofone, auto radia, walkmane marke SONY, SANYO, TELEFUNKEN.
- motorna ulja CASTROL I SHELL
- auto gume PIRELLI
- lovačku opremu i municiju, ribičku opremu
- satove, foto-aparate, foto opremu, filmove.
- dječje igračke, čokoladu i bombone marke MARS i MOZART.
- bezalkoholna pića, žestoka pića, cigarete svjetski poznatih proizvođača.

TELEFONI: (059) 29-093 i 26-009

BOLNO SJEĆANJE

na dragog, predobrog i voljenog

JOSIPA BUJASA
pok. Pave
26. IX. 1984.
26. IX. 1988.

Zauvijek si s nama u našim mislima i srcima.
Tvoji najmiliji (126)

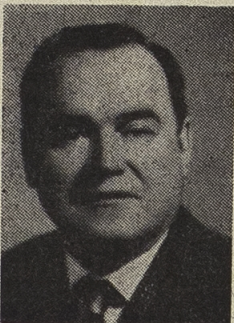
U SJEĆANJE

Prošle su dvije tužne godine od našeg rastanka

STANA ERCEGOVIĆ
26. IX. 1986. — 26. IX. 1988.

S ljubavlju te se sjećaju tvoja sestra Manda s kćerkama Sanjom i Jasenkom. (133)

U SJEĆANJE

Dana 24. IX. 1988. godine navršava se godina dana od smrti dragog nam

JOSIPA SEKSA

Nikad te nećemo zaboraviti, dragi oče. Kćerka Dunja, zet Branko, unuk Ivica i unuka Ina. (128)

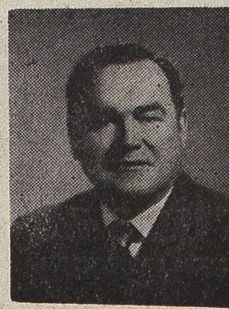
U SJEĆANJE

DRAGICA BUKIĆ
25. IX. 1986. — 25. IX. 1988.

Navršavaju se dvije godine od tvoje prerane smrti.
Uvijek će te se sjećati Jasenka s obitelji i sestra Olga. (134)

U SJEĆANJE

Dana 24. IX. 1988. godine navršava godina dana od prerane smrti našeg dragog

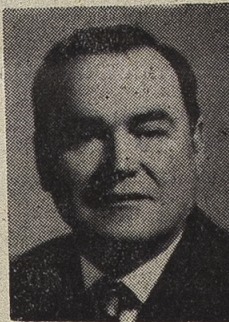

JOSIPA SEKSA

Uvijek ćemo se sjećati tvog plemenitog lika.
Brat Miro, nevjesta Ivka, nećak Buco i nećakinja Anka s obitelji. (130)

U SJEĆANJE

Dana 24. IX. 1988. godine godina je dana otkada si me zauvijek napustio, dragi mužu

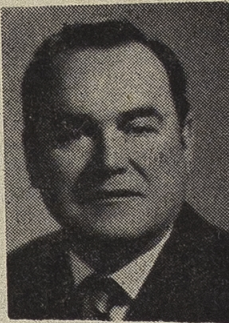
JOSIPE SEKSO

Nikad neću zaboraviti tvoj plemeniti lik i s ljubavlju čuvam uspomenu na tebe.

Supruga Slavka (129)

U SJEĆANJE

Dana 24. IX. 1988. godine navršava se godina dana od preranog odlaska našeg dragog

JOSIPA SEKSA

S ljubavlju i poštovanjem čuvamo uspomenu na tebe.

Sin Marijan s obitelji (127)

IN MEMORIAM

SLAVKA BEŠIĆ
21. IX. 1987. — 21. IX. 1988.

Branka i Vera.

(132)

MALI OGLASNIK

TELEFON: 25-822

PRODAJEM karambolirani »Audi 80« LS, godina proizvodnje VII/81 1600 kubika, 63 KW. Javiti se na telefon 28-641. (444)

PRODAJEM »Zastavu 750« godina proizvodnje 1986., prepravljen za auto trke. Javiti se na telefon 29-148 poslije podne, Štrkalj. (445)

PRODAJEM »Fiat-uno 45 S« proizvodnja 1984. Za sve informacije kao i viđenje automobila, obratiti se na telefon 27-892 od 8 do 9 sati. (447)

MIJENJAM peteroležajni stan u plavom neboderu 64 četvorna metra za dva manja. Javiti se na telefon 24-139. (448)

PRODAJEM »Ami 8« karavan u ispravnom stanju, vrlo po-

voljno. Telefon 33-205 od 12 do 15 sati. (449)

IZNAJMLJUJEM uređen poslovni prostor za tih obit. Adresa: Boško Karadžole, JNA 52. (450)

IZNAJMLJUJEM prostoriju za poslovni prostor oko 55 četvornih metara. Telefon 25-122, Težacka 47. (451)

»NATIONAL« — PANASONIC NVG-12« VHS videorecorder vrhunske kvalitete prodajem za 2.350.000 dinara. Telefon 35-654. (452)

PRODAJEM »Fiat 124« specijal. Javiti se na adresu: B. Kidriča 59. (453)

IZRAĐUJEM umjetni kamen za oblaganje cokula i fasadnih zidova. Informacije na telefon 33-449 poslije 14 sati. (454)

IZNAJMLJUJEM manji poslovni prostor u centru grada. Upitati na telefon 26-181 od 11 do 12 sati. (455)

MLADI BRAČNI par bez djece (supruga zdravstveni rad-

nik) traže jednosoban komforan ili dvosoban prazan stan. U obzir dolazi i doživotna skrb starije bolesne osobe. Informacije na telefon 22-499 lok. 361 (tražiti Marijanu). (456)

GARSONJERU ili jednosoban stan kupujem. Informacije na telefon 22-499 lok. 361 (tražiti Marijanu). (457)

MIJENJAM jednosoban stan u Šibeniku za odgovarajući u Zagrebu. Javiti se na telefon 23-890 od 16.30 sati. (458)

PRODAJEM dvosoban stan 62 četvorna metra u Ulici Borisa Kidriča 54. Javiti se na telefon 32-338. (459)

PRODAJEM TV color »Ariston« ekran 41 cm. Javiti se na telefon 34-181. (460)

PRODAJEM bačve 3,5 i 10 hl. Telefon 23-281 (461)

IZNAJMLJUJEM garsonjeru u centru grada zaposlenom samcu ili samici. Informacije na telefon 24-752.

Zidine na poluotoku Oštrica

RJEČITI SVJEDOCI VREMENA

Šibensko područje obiluje mnogobrojnim spomenicima graditeljstva koji nas podsjećaju na život i događaje minulih stoljeća. Oni su danas važan dio naše kulturno-povijesne baštine, »povijesni izvori«, koji zaslužuju našu pažnju i brigu da ih očuvamo. Ako ih upoznamo, činit ćemo to s više ljubavi i uspjeha. Stoga ćemo ovaj put kazati nešto o jednom takvom spomeniku, koji spada u fortifikacijsku arhitekturu našeg graditeljskog nasljeđa, a ističe se relativno dobrom sačuvanošću i povećim dimenzijama. To su OBRAMBENE ZIDINE IZ KRAJA XV. STOLJEĆA NA POLUOTOKU OŠTRICI.

Postanak toga graditeljskog objekta vezan je uz pojavu turske opasnosti na teritoriju šibenskog kotara. Turci-Osmanlije osvojili su 1463. godine Bosnu i nakon toga se počinju s manjim vojnim formacijama zalijetati i na prostore šibenske komune. Jedan takav turski pljačkaški upad na istočni dio šibenskog Donjeg polja (vjerojatno 1468. godine) opisuje naš humanist Juraj Šižgorić u svojoj pjesmi »Elegija o puštošenju šibenskog polja«. Od tada turski su upadi sve češći, a posljedice za šibensku poljoprivredu i stanovništvo sve teže (pljačkaške turske čete uništavaju vinovu lozu, masline, pale seljačke kuće, hvataju i odvođe veliki broj ljudi u ropstvo).

Zbog toga je šibenska komuna odlučila da poluotok Oštricu pretvori u zaklonište (refugium) za stanovnike Darnila Gornjeg, Vrhpolja, Donjeg Polja i Grebašnice. Godine 1495. poluotok je na svom najužem spoju s kopnom ograđen obrambenom zi-

dinom. Dvije godine kasnije mletačka vlada dodjeljuje šibenskoj komuni 200 dukata za ojačavanje oštričkih zidina, za njihovo produženje od mora do mora, za dogradnju kruništa na njima i za početne radove oko podizanja jedne kule. Time je Oštrica postala spasonosna za šibensko stanovništvo na jugoistoku od grada. Oni su na vijest o približavanju turskih pljačkaških četa napustili svoje zaseoke i s nešto pokretne imovine i stokom zaklanjali su se na Oštrici i za zidina. Ostajali bi na tim terenima kraće ili dulje vrijeme, čekajući obavijest da su Turci napustili teritorij njihovih sela u koja bi se opet vraćali. Posebno teško stanje na teritoriju šibenskog distrikta nastalo bi za traja-

nja tursko-metačkih ratova (1537-1540, ciparski rat 1570-1573, kandijski rat 1645-1669, morejski rat 1694-1699). Za njihova trajanja funkcija Oštrice dolazila je do punog izražaja. Bila je ona utočište ženama, djeci i starcima koji su tu živjeli u suhozidnim kućicama pokrivenim ševarom ili u bunjama-čemerima. U XVII. stoljeću podignuta je na Oštrici za potrebe prebjega crkvice sv. Duha, čiji su ostaci još danas vidljivi.

Međutim, same zidine ne bi bile zaštita ljudima na paštima i škrtaj zemlji Oštrice. Sa zidina su branioci na nasrtljive napadače salijevali vrelu vodu i paklinu, bacali na njih teško kamenje i branili se vatrenim oružjem. Ta su vremena davno već minula. Turski napadači bili su prisiljeni da krajem XVII. stoljeća napuste ove krajeve. Stanovništvo šibenskog kotara zauvijek je napustilo Oštricu i vratilo se u svoja sta-

ra naselja uz plodna krška polja. Miringrad (prema miru, zidine) svojim je najvećim dijelom odolao zubu vremena. Stoji na svom mjestu i nijemo svjedoči o jednom burnom vremenu u kome je život naših predaka bio tegoban i prepun opasnosti. Obavezni smo stoga da ga čuvamo kao vrelo i spomenik povijesti svoga naroda.

G. GRUBIŠIĆ

DRVOSJEČA DA SAM JA...

Ako je suditi po tome da sve razvijene sredine imaju potrebu za dodatnom (stručnom) radnom snagom, onda i Šibenik bez sumnje spada u rečenu kategoriju. Kao dokaz za tvrdnju može poslužiti podatak da je upravo prošlih dana, pored (već prisutnih) republičkih inspektora, »ugostio« i obučene radnike-drvosječe iz SR Bosne i Hercegovine, čiji je zadatak saniranje izgorjelih (i nagorjelih) šumskih površina na području grada.

Dolazak drvosječa pokrenuo je, zapravo, još jedno pitanje: Nije li u eri »cvjetanja« reforme usmjerenog obrazovanja, kad su se pojedinci i ustanove gotovo utrkiivali tko će izmisliti više različitih profila i zanimanja, moglo biti mjesta i za nekoliko odjeljenja usmjerenja — stručni radnik drvosječa? Navedeno zanimanje, da je kojim slučajem utvrđeno, najvjerojatnije ne bi pogoršalo stanje u šibenskom SIZ-u za zapošljavanje (oko četiri tisuće nezaposlenih), prije će biti obrnuto, jer, primjerice, stručni radnik drvosječa je, poput konobara i sličnih, mogao imati svake sezone (zimi) pune ruke posla oko pilanja, ispilavanja, slaganja i uopće oko pripreme ogrijeva za zimu. A to isto se, ni uz najbolju volju, ne može reći za, recimo mno-

štvo prekobrojnih na SIZ-u: kemijskog stručnog radnika, proizvođača kože i obuće, suradnika u nastavi, »mali bata-ljun« frizerki, stručnog radnika vočara, povrčara, vinogradara, održavatelja parkova, raznorazne profile »kulturnjaka« i slično!

Istina da je i stručna služba SIZ-a za zapošljavanje mogla ublažiti »učinak« reformirane škole, pa je, pored priučenih krojača, mogla bez većih napora preorijentirati niz suficitarnih struka u one podesne za tzv. produktivno zapošljavanje (držim da je baš takvo zanimanje drvosječe), ali, valja odmah istaći, da nije mala stvar iskazati punu otvorenost i spremnost za zapošljavanje, pa barem i sezonski, novih (nedostajućih) profila, te na taj način stupiti u krug razvijenih. A razvijeni, sam pojam pa dalje, nude, zna se, niz mogućnosti deficitarnim kadrovima — od adekvatnog stambenog prostora za prvog računovođu (primjer Općinske skupštine), pa do ekstra primanja i sličnog!

Danas drvosječe i inspektori, sutra moguće bravari, kovači, tesari i zidari (ako nisu već) — odista je lijepo stupiti u krug razvijenih, pa makar i jednom nogom! O. Č.

PISMO IZ DRNIŠA

BALADA O KRUHU I PROSVJETI

Sve se kod nas brzo pretvori u metafiziku, zbrku, pojmovne zavrzlake, pa nam misao pojedinačna i kolektivna biva zamagljena. Novine nam se pune raspravama, prijedlozima, i razmišljanjima o »narodnom kruhu« (nekad se zvao crni, mi smo ga u Dalmaciji zvali škuri). Naravno narod se ustaje da bi kupio svoj narodni kruh, vreba satima da ga uhvati. »Protunarodi kruh« (polubijeli i bijeli s varijacijama po obliku, zakidanju na težini i različitim imenima) često nedostaje, pa i za njega treba običi nekoliko prodavaonica. Drniški pekari nikad ne planiraju, pa sajam, slava, svadba ili sedmna poremete opskrbu građana. Kruh izaziva gubljenje vremena i živaca. Taj »narodni« programiran je da se narod rano ustaje i muči. Antropolozi svjetskog glasa proglasili su tragedijom trenutak kada su ljudi počeli odvajati mekinje (posije) od brašna, dajući vitamine i minerale životinjama. Gladne oči te istinska glad učinili su svoje (starijim generacijama glad je još pod noktima), pa je bijeli kruh postao simbol uspijeha, sreće i zadovoljstva. Sjećam se, da smo ga u drniškoj krajini nazivali »turta«. Osnovni dar iz Drniša bio je da se djeci doneše »turta«. U šali se spominje da se

od crnog kruha i »turte« pravio sendvič. Miris kruha »narodnog« i »protunarodnog« je golicao nosnice, nametao želju, a često ga se jelo bez ičega. Danas smo za kruh našli nova imena. Narod u najvećem dijelu i sve više jede »narodni« a ne znam tko jede onaj ostali kruh, mi smo ga zvali »turta« i podrazumijevali gospodski kruh. Sada smo u zavrzlamama pojmova, cijena, dogovora, imamo izgleda da ćemo po različitim cijenama imati republički, pokrajinski i na sve ostale podijeljeni kruh. Uglavnom tko nema novca kažnjen je unaprijed, jer mora dežurati i ustajati da bi dočekao svoj »narodni« kruh. Ostaje mu utjeha da je kvalitetniji, pod uvjetom da ga pekari naprave kako treba. Kruh nam i sada ostaje muka, simbol, te utjeha.

Republički odbor sindikata radnika u odgoju, obrazovanju, znanosti i kulturi Hrvatske dostavio je pravu informaciju o materijalnom položaju spomenutih (da iznova ne nabrajamo) djelatnosti. Nabrojio je brojke, sastanke te ponovio sve zaključke. Proizlazi tako da je Jugoslavija s najnižim učešćem troškova obrazovanja u nacionalnom dohotku u Evropi i svijetu. Zahtijeva se načno da se društvene djelatnosti izjednače s

vredom, te napokon odbaci teoretska glupost (a praktički je dovela djelatnosti na prosjački štap) da se društvene djelatnosti ne tretiraju kao potrošnja. To je još jedna originalnost ljudi iz kabine. Onih 180.000 limuzina i vozača što vozikaju uspješnike po Jugi izgleda nisu potrošnja. Gubitak novca kroz sistem SIZ-ova, komiteta i desetih paralelnih institucija je stopostotno po narodnoj: »Pola piše, pola šarcu daje...« Od toga još uvijek u Drnišu ništa (mada je i ovo dobitak da se nešto mijenja u internoj svijesti i svjestima). Drniški prosvjetni radnici ostaju primjer zajedno sa prosvjetarima još nekoliko komun. Novaca ima, ali kako naći način za isplatu. Ostaje im još uvijek početna plata od 300 hiljada dinara, pa sa dvadesetak godina rada dosegnu do 400 hiljada s dodatkom za »topli obrok«.

Zgrada COUO svojom ljepotom dominira u gradu. Radnici GRO »Međimurje« učinili su čuda. Postajemo ponosni na takav zahvat, a samo prije godinu dana umalo nisu prodali za »trošak« de itd. Odluke se kod nas stiču govoreći pa možda i teškoj graditeljskoj kulturi i njihovom izuzetnom tehničkom znanju (Stranica 11.)

Privremene mjere za Informativni centar?

Predsjedništvo Općinske konferencije Socijalističkog saveza sastalo se u ponovljenom sazivu u ponedjeljak 19. rujna budući da je tjedan dana prije toga sjednica morala biti odgođena zbog nedostatka kvoruma. Rasprava je vođena, moglo bi se reći, oko jedne teme, iako podijeljene u dvije različite točke dnevnog reda — rad i djelovanje te budućeg razvoja Socijalističkog saveza. Inače, javna rasprava o »Nekim pitanjima daljeg razvoja SSRN Hrvatske« bit će organizirana u svim gradskim, te u većim prigradskim mjesnim zajednicama od 25. rujna do 10. listopada, a pripremit će je Sekcija za društveno politički sistem Općinske konferencije. Drugi dio rasprave odnosio se na razmatranje stavova i zadataka Socijalističkog saveza na ostvarivanju samoupravnih prava radnih ljudi i građana pred organima uprave, organizacijama i zajednicama koje vrše javna ovlaštenja. To je vrlo težak zadatak — rečeno je na sjednici — koji se neće moći tek tako staviti na papir i realizirati. Uloga Socijalističkog saveza u tome bi trebala biti samo nadzorna, a ukoliko je Socijalistički savez ostvari mogao bi povratiti ugled ko-

ji je ozbiljno poljuljan u odnosu na sve društveno-političke organizacije sistema. Prijedlog da se sazove zajednička sjednica svih izvršnih društveno-političkih tijela i raspravi ova tema nije prošao, već je zaključeno da se sačini kraći operativni program te da se sva izvršna tijela zaduže za njegovu dosljednu primjenu.

U dodatnoj točki dnevnog reda Predsjedništvo OK SSRN raspravljalo je o prijedlogu o pokretanju postupka za uvođenje privremenih mjera u RO Informativni centar. Osnovni razlog za prihvaćanje tog prijedloga leži u činjenici da ovaj radni kolektiv niti trećim uzastopnim natječajem za izbor direktora nije uspio dobiti inokosnog poslovnog organa. Inače, već dvije godine, s izuzetkom jednog kratkog vremenskog razdoblja od nekoliko mjeseci, na čelu su Informativnog centra vršioći dužnosti što pridonosi destabilizaciji. Pisani prijedlog o pokretanju inicijative za uvođenje privremenih mjera društvene zaštite, koji će se uputiti članovima OK SSRN, koja je osnivač Informativnog centra, sačinio će u što kraćem roku posebna radna grupa.

J.P.

PIONIRI „STAZAMA SLOBODE 88“

U petak, 23. rujna dvanaestoro šibenskih pionira otputovalo je u Beograd gdje će sudjelovati na pohodu pionira svih republika i pokrajina koji će se održati pod nazivom »Stazama slobode 88«. Susret će trajati od 25. do 29. rujna a pioniri će tom prilikom obići sva važnija spomen-obilježja, tvornice, poljoprivredna imanja i kuće boraca na području Socijalističke Republike Srbije.

Predviđen je i posjet memorijalnom centru »Josip Broz Tito« a za kraj susreta organizirat će se igre bez granica u Pionirskom gradu.

Z.S.

uz rub, po rubu...

Tome Bačelić i Milivoj Paić

Kad jednom smrkne drugom se razvedri

On misli kao da ja nisam bio u njegovoj koži

IZMEĐU JUČER I SUTRA

Majko, konac i iglica

Imati, ne znači i dobro živjeti. Bilo je tako jučer, a i danas je. Ne veli se uzalud: dati ga k vragu, ko ne zna za se, ne zna ni za drugoga! Premda to nema veze s onim što slijedi, čak ni asocijativno.

- Halo! »Rivi...«, pardon, »Revija«?
- Da, molim.
- Umalo mi ne izleti ono — »Rivijera«!
- Barem da jesmo.
- Zašto!? Pa, »Revija« kudikamo ljepše zvuči?
- Kad bi se barem od toga živilo.
- A i uzorn(ij)i ste, kažu — najuzorniji kolektiv u svojoj branši?
- Dobro ste rekli — u branši! U tome i jest problem!
- Hoćete reći da ste kupali u pogrešnu djelatnost?
- Pa... ali to nema veze.
- Novi proizvodni programi, ostvareni izvoz u vrijednosti 400 tisuća DM s tendencijom zahvata čitavog milijuna do kraja godine, modeli o kojima se govori...
- Poznati su nam ti momenti.
- Sve za uzor zapravo, osim plaće! Krojačica sa stažom jedva skrpi 25—26 milijuna starih mjesečno, a rad na normu?
- Od činjeničnog stanja se ne može pobjeći.
- Što je to trulo u... gdje ustvari škripi?
- Ne rekoste li u početku da smo uzor — kolektiv?
- Da, iako ne razumijem...? Imate, a zapravo nemate!? Bogati siromašak? U čemu je problem? Samo nemojte reći da vam je takav horoskop!
- Mi se samo pružamo onoliko koliko se možemo pokriti.
- Hoćete reći da se oni u NK »Šibenik« ne ponašaju tako?
- Ne petljamo u druge. Njihov problem.

● Ogledni primjer nikad nije suvišan? — Pa ste našli lipi...! A što bismo to, po vama, morali preuzeti od drugih, konkretno od...?

● Način kako se od ništa može stvoriti nešto!

— O-hoo! Još samo kad biste vlastitu tezu potkrijepili nečim konkretnim!

● U NK su najprije rekli da nemaju, da im slijedi kolaps itd. pa su se samo nakon nekoliko dana oglašili da (ipak) imaju! Nisu naveli otkud i kako, koliko su izvezli, koliko uvezli i te stvari. A vi uvijek i stalno imate, a (ustvari) nikad nemate?

— Biće da su oni čudotvorci, Vava im pomaže!

● Može biti! Držim ipak da oni znadu. Nije lako između raznoraznih izabrati pravu Vavu, ako baš hoćete.

— Oslobodite nas takvog znanja molim vas. Svatko ima svoje, pa i mi.

● Ako pod tim »svoje« podrazumijevate onu — vi, koji ulazite, okanite se nade o većim plaćama, bez obzira na...?

— Što ste se uhvatili toga — plaća, pa plaća? Valjda je suština u nečem drugom! Niste li i sami spomenuli naše poslovne ambicije, osobno bih ukazao na naš pridonos zapošljavanju mladih kadrova.

● I baš te mlade snage, a bome i one ne tako mlade, povremeno podignu glas, vele da im je teško raditi za ono mižerije od plaće i uz do neba podignutu normu, a vi im, uza sve to, dajete navodno krive igle? Onima koji traže tanke slijede debele, dok onima kojima pašu debele gurate tanke i...?

— Ma, koje tanke i koje debele!? I koje igle? O čemu vi to?

● O radnicima — krojačicama.

— Pa imate li vi namjeru razgovarati s njima ili pak sa mnom?

... Ma, vidi mene! Toliko se zanesoh da niti ne upitah što to (zbilja) ne štima u »Reviji«. Vrag odnija i igle, da ne kažem što gore.

VELIzar

